

1. Vluchten voor God

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Genesis 2:15-17, 25 en Genesis 3:1-13

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies een gedeelte over gehoorzaam zijn aan God, bijvoorbeeld Jona 1. Praat met de kinderen door over de overeenkomsten tussen Jona en Adam en Eva.

Doel

De kinderen

- *Weten* dat vluchten niet hoort in het paradijs.
- *Beseffen* dat Adam en Eva door de zonde wegvluchten voor God.
- *Kunnen* vertellen welke concrete zonde hen bij God vandaan houdt.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 5: 4	Gij, die geducht zijt in vermogen
Psalm 19:1	Het ruime hemelrond
Psalm 62: 5	In God is al mijn heil, mijn eer
Psalm 89:19	Gedenk, o HEER, hoe zwak ik ben, hoe kort van duur
Psalm 146:4	't Is de HEER, wiens alvermogen

Gele zangbundel 4	Als g' in nood gezeten
Gele zangbundel 33	Eens was ik een vreemdeling voor God en mijn hart
Gele zangbundel 160	U bent mijn schuilplaats Heer'
Gele zangbundel 195	Zijn liefde zocht mij teder

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

NGB art. 14	Adam en Eva moesten door hun ongehoorzaamheid vluchten voor God.
HC vr/antw. 6-8	God heeft de mensen goed gemaakt. In het paradijs was alles goed en leefden Adam en Eva bij God. Ze hoefden nergens bang voor te zijn.
HC vr/antw. 10	Gods toorn over en straf op de zonde.
DL 3-4 art. 1-3	Doordat de mens is afgeweken van God heeft hij zichzelf van de goede gaven beroofd die God hem had gegeven. De mens kan zichzelf niet behouden.

Exegese Genesis 3:1-24

Focus: Vluchten als gevolg van ongehoorzaamheid

Adam en Eva zijn ongehoorzaam en worden bang, daarom vluchten zij weg voor de Heere God, maar Hij roept

en zoekt hen op.

Omschrijving focus

Adam was door God gemaakt als kroon op Zijn werk. De mens was het mooiste schepsel, de Heere God hield er het meeste van. Er was liefde tussen God en de mensen, meer dan tussen God en de andere schepsels. Als je iemand liefhebt, wil je graag naar die persoon luisteren. Zo was dat ook in het paradijs. De Heere God wilde weten of Adam en Eva echt van Hem hielden. Adam en Eva waren geen robots, nee, ze konden zelf kiezen. Hij wilde ze op de proef stellen, testen. Dat deed Hij op de volgende manier. Hij gaf Adam de opdracht om de aarde te bewerken en om de dieren een naam te geven. Adam was dus een koning op de aarde. Hij mocht alles doen. Alles? Toch niet. Er stond een boom in het paradijs waar Adam en Eva niet van eten mochten. Adam en Eva wisten dus wat goed en fout was, wat toegestaan was en wat niet. Door het eten van 'de Boom van de Kennis van goed en kwaad' leerden ze iets nieuws. Ze kwamen in contact met het kwaad. Het kwaad nestelde zich zelfs in Adam en Eva en in al hun nakomelingen. De Heere God kan niet met het kwade, met zonde leven. Toen Adam en Eva dit beseften, vluchtten zij weg van de Heere God. Zij verstopten zich, maar de Heere God zoekt hen op. Adam en Eva mogen niet meer in het paradijs wonen. Zou de Satan dan hebben gewonnen, heeft hij het werk van de Heere God vernietigd? Nee, niet helemaal. God heeft een plan. Een plan om te herstellen wat in het paradijs kapot is gegaan. Daar gaat de Bijbel over. De Bijbel is het boek van Gods plan om de relatie weer te herstellen. We leren hier dat ongehoorzaamheid aan God alleen ellende brengt en dat vluchten voor God onmogelijk is. Hij vindt ons altijd.

Achtergrondinformatie

Adam en Eva leven in het paradijs. Het paradijs wordt de tuin of de hof van Eden genoemd. De Heere God hun Schepper, Die hen gemaakt heeft, is daar ook aanwezig. Zo leven Adam en Eva met hun Maker, hun God, samen. Ze kunnen met elkaar praten en als Adam en Eva wat willen vragen, krijgen ze ook gewoon antwoord. Hoe weten Adam en Eva dat God er is? Wel, dat horen ze aan de wind, staat er. Wat is dat een bijzondere, fijne tijd geweest. Nu is dat niet meer. Als wij iets vragen aan de Heere God, spreekt er geen stem van Hem hoorbaar naar ons terug. Er is iets gebeurd waardoor wij niet meer direct met God kunnen leven en praten. Dat komt door de zonde. De zonde staat tussen God en mensen. In het paradijs kon de mens door te gehoorzamen met God leven. Dat kan niet meer, want het kwade is in de mens gekomen. God laat een nieuw plan zien in de Bijbel. De Bijbel is Gods boodschap voor ons die nodig is zodat wij, die bij God wegvluchtten, Hem toe zullen komen.

Vers 1-5

De duivel komt bij Eva en hij begint direct met twijfel te brengen. 'De slang is listig' staat er, hij doet het ook op een listige manier. Hij begint met iets te zeggen wat helemaal waar is. Eva kan hier gewoon "dat klopt" op

zeggen. Eva gaat de slang precies vertellen wat God geboden had. Eva vertelt ook de straf, die verbonden is aan het niet houden van dit gebod. De dood sterven! Dat betekent vallen uit de gemeenschap met God, verwijdering, een breuk maken met de goede God. Het verliezen van onschuld en het onder invloed komen van de boze. De mensen kunnen die breuk nooit meer herstellen. Dat betekent hier de dood sterven.

De slang zegt: 'Dat is niet waar.' Hij trekt Gods waarschuwing in twijfel. Want God wil namelijk niet dat u hetzelfde weet als Hij. Die straf komt er echt niet. God wil alleen niet dat jij net zo veel weet als Hij.

Vers 6

Eva denkt na over wat de satan zegt en kijkt eens naar de boom. De vruchten worden hoe langer hoe mooier

en aantrekkelijker. Dan kan ze zich niet meer inhouden. Ze eet van de vruchten en geeft er ook één aan Adam. Het verlangen en de begeerte om verstandig en slim te worden zijn te sterk. Adam en Eva geloven de duivel meer dan dat ze de Heere God geloven.

Vers 7-8

Dan gebeurt er iets vreemds. Adam en Eva zien iets wat zij nog nooit gezien hebben. Ze zijn naakt. Dat is raar.

Ze gaan daar meteen iets aan doen en maken schorten. Er gebeurt nog iets. Ze horen een bekende stem die hen altijd plezier deed om te horen. Dat is nu anders. Ze worden er bang van en vluchten weg. Ze vluchten van de goede God weg en ze verstoppen zich. Ze weten nu wat angst is. Ja, de duivel had een beetje gelijk, ze weten nu wat het kwaad is, maar ze zijn niet gelijk aan God geworden. Ze vluchten en verstoppen zich voor Hem.

Vers 9-12

De Heere God zoekt Adam op. Natuurlijk wist Hij wat er was gebeurd. Hij zoekt en roept Adam. God wil de

mens, Zijn schepsel, terug! De scheiding, de breuk tussen God en Adam, is vanaf Gods kant niet definitief. Als God roept, vertelt Adam eerlijk de gevolgen. Hij vertelt niet wat zij gedaan hadden. De Heere God weet de reden. Adam heeft gegeten van de boom. Adam geeft geen antwoord, maar zegt: 'Het komt door die vrouw die U mij hebt gegeven.' Hij geeft zowel God als zijn vrouw de schuld.

Vers 13

Dan gaat de Heere God naar Eva. Wat heb je gedaan? Zij doet hetzelfde als Adam deed. Ze geeft eerst de slang de schuld. Dan moet ze erkennen dat zij van de boom gegeten heeft.

Vers 14-15

Daarna gaat de Heere God naar de slang en vervloekt hem. Ook voor de slang verandert er iets dat altijd zo zal

blijven: hij moet kruipen in het stof. Eigenlijk zegt de Heere God tegen de satan: 'Jullie konden het zo goed vinden, maar er zal vijandschap zijn tussen jullie. Tussen alles wat bij jou hoort, satan, en alles wat hoort bij Hem Die uit deze vrouw zal geboren worden.' (Nu weten wij dat dat de Heere Jezus is). Dat zal uiteindelijk de ondergang van de satan worden. (Schijnbaar is de ondergang de straf voor wat hij in het paradijs deed. Hier ging hij een grens over.)

Vers 16

Tegen Eva zegt de Heere God: Het in verwachting zijn van kinderen zal voortaan met moeite zijn. De geboorte

zal u veel pijn geven. Dit is dus niet zoals God het bedoeld had. Bij de man verandert er iets in jouw nadeel. Hij zal de baas over je willen zijn. De verhoudingen zullen niet meer gelijk zijn, dit brengt conflicten.

Vers 17-19

De Heere God had het gebod om niet te eten aan Adam gegeven, daarom krijgt Adam ook de straf met de

verschrikkelijke gevolgen. De aarde wordt vervloekt. God haalt het goede van de schepping weg. Het was de bedoeling dat Adam zou leven van de aarde zonder inspanning. Nu moet hij de aarde met moeite en zweet bewerken. Het werken is niet de straf. Nee, dat ons eten onder zoveel moeite, zorg en tegenslag op tafel komt, dat is de straf. Dorens en distels zijn types van alles wat tegenwerkt in het bebouwen van het land. De Heere zegt tegen Adam dat hij zal sterven en terugkeren tot stof. Wij leven op diezelfde aarde. De aarde is vervloekt geworden en daardoor raakt de straf van Adam en de gevolgen ook ons.

Vers 20-24

Adam geeft Eva een andere naam, Eva merkt gelijk dat Adam over haar heerst. De Heere God laat zien wie Hij

is. Genadig, goed en rechtvaardig. De straf komt, maar Hij helpt Adam en Eva toch. Hij maakt kleren voor hen. Dit hebben ze nodig om buiten de hof te kunnen leven.

Wat de slang voorspelde, klopt gedeeltelijk, zoals gezegd in exegese 7-8. God zegt het hier Zelf. Daarom moeten Adam en Eva weg uit de hof, nu mogen ze ook niet meer eten van "de Boom van het Leven". Dit zou de mens weer onsterfelijkheid geven. De Heere stuurt de mensen uit de hof en cherubs bewaken de toegang tot de hof. Daarmee bewaken ze de "Boom van het Leven" voor de mensen. De straf hier beschreven is niet aan te ontkomen.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat Hij alles weet en we Hem altijd alles mogen vertellen.
- Belijden dat wij ook zonden hebben waar niemand van afweet, maar die de Heere wel weet.
- Bidden of de Heere ons wil helpen om te leven zoals Hij dat wil.

Intro

Mama heeft een nieuwe vaas gekocht. Het is een prachtige vaas. Hij staat in de kamer in de vensterbank te schitteren in het zonlicht. Tim ziet hoe blij mama met de vaas is. 'Je mag ernaar kijken, maar niet aan zitten, hoor', zegt mama tegen Tim. Als mama er even niet is, gaat Tim op zijn tenen staan om de vaas beter te kunnen bekijken. Wacht, hij zal hem even vastpakken zodat hij hem nog beter kan bekijken. Pats... de vaas glipt tussen zijn handen door en daar ligt hij nu op de grond. In duizend stukjes. Verschrikt staart hij naar al die stukjes. Hoe moet dat nu? Hij kan die vaas niet meer maken. En hij heeft lang niet genoeg geld om een nieuwe te kopen. Hé, wat hoort hij daar? Voetstappen! Snel duikt Tim weg achter het gordijn.

Vertelschets

Beginzin

Met een kloppend hart van angst zitten Adam en Eva verscholen achter de struiken. Heel stil zitten ze daar met z'n tweeën. Er is niemand die hen hier kan zien. Niemand...?

Het vredige paradijs

- Het paradijs is een vredige plek. Het is er zo fijn. Wat heeft God alles mooi gemaakt.
- De mensen die God heeft gemaakt, zijn Adam en Eva. God spreekt vaak tegen hen. Dan horen ze Zijn stem door de wind van de bomen.
- Aan de bomen hangen vruchten die Adam en Eva mogen plukken om te eten. Behalve van die ene.

- God heeft bevolen om niet van de boom te eten die in het midden van het paradijs staat. De boom van kennis van goed en kwaad.

De ongehoorzaamheid van Eva en van Adam

- Eva wordt door de slang aangesproken.
- De slang verdraait Gods woorden. 'Is het ook dat God gezegd heeft: gijlieden zult niet eten van allen boom dezès hofs?'
- Eva gaat de boom met andere ogen bekijken.
- Ze kijkt, ze denkt, ze plukt, ze eet.
- Ze geeft Adam ook wat te eten van de vrucht.

De vlucht

- *Denk aan wat er in het begin verteld werd over die vaas. Het jongetje keek ernaar. De vaas was zo mooi om te zien, hij wilde hem pakken. En toen viel die kapot. Wat deed het jongetje toen hij voetstappen hoorde?*
- Adam en Eva horen de stem van God naderen en ze schrikken. Gauw zoeken ze een verstoppelplek.
- God weet en ziet alles. Hij hoeft Adam en Eva niet te zoeken. Toch vraagt Hij waar ze zijn: 'Waar zijt gij?' Wat een wonder. God zoekt de mens weer op.
- God had alles zo mooi gemaakt, maar omdat Adam en Eva niet naar God wilden luisteren, is dat mooie kapot.
- Ze zijn nu bang voor God. Hun hart is ineens donker en gemeen geworden. Ze geven allebei de ander de schuld. Adam zegt: 'De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt.'
- Eva zegt: 'De slang heeft mij bedrogen.'

God is rechtvaardig

- Adam en Eva krijgen straf. Ze moeten weg uit het paradijs en verder leven zonder God. God had alles zo goed gemaakt en toch wilden Adam en Eva liever naar de duivel luisteren.
- Niet alleen het hart van Adam en Eva is boos en zondig omdat God er niet meer in woont, maar ook alle kinderen die later geboren werden, worden geboren met een zondig hartje waar de Heere God niet in woont.

Slotzin

Vergeet God de mensen nu? Nee, Hij geeft ze de belofte dat Hij toch voor ze wil blijven zorgen. En het allerbelangrijkste: dat je niet meer voor Hem hoeft te vluchten. Want Hij wil weer in jouw boze hart komen wonen. Wees maar eerlijk en vertel maar aan Hem hoe je hart is. En bid dat het weer goed mag komen tussen God en jou.

Ga weer terug naar de intro. Zoek samen met de kinderen de overeenkomsten tussen het verhaal en de Bijbelvertelling. Laat zien dat wij het mooie wat God gemaakt heeft, zelf kapot hebben gemaakt. Bespreek daarna hoe het weer goed kan komen.

Antwoorden Bijbelstudie

Laat de kinderen de antwoorden in eigen woorden opschrijven.

Opdracht 1

a. Wat zegt God?

Genesis 2:16: 'En de HEERE God gebod den mens, zeggende: Van allen boom dezès hofs zult gij vrijelijk eten.'

In eigen woorden: Adam en Eva mogen van alle bomen eten.

Wat zegt de duivel?

Genesis 3:1: 'De slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, hetwelk de HEERE God gemaakt had; en zij zeide tot de vrouw: Is het ook, dat God gezegd heeft: Gijlieden zult niet eten van allen boom dezès hofs?'

In eigen woorden: De duivel vraagt of Adam en Eva van God van geen een boom mogen eten.

Wat zegt God?

Genesis 2:17: 'Maar van den boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten; want ten dage, als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven.'

In eigen woorden: Ze mogen niet van die ene boom eten. Anders zul je sterven.

Wat zegt de duivel?

Genesis 3:4 en 5: 'Toen zeide de slang tot de vrouw: Gijlieden zult den dood niet sterven; Maar God weet, dat, ten dage als gij daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad.'

In eigen woorden: Als je van die ene boom eet zul je niet sterven. Maar je zult net zoals God zijn.

Bespreek met de kinderen dat God goed voor de mensen wil zorgen. Terwijl de duivel steeds liegt en Gods woorden verdraait.

b. Ze moeten uit het paradijs en zullen de dood sterven.

Het belangrijkste voor kinderen om hen mee te geven is dat we God zijn kwijt geraakt doordat we niet naar Hem wilden luisteren. We zijn op de vlucht voor Hem.

Het plaatje van de kapotte vaas in het Bijbelstudieboekje is een beeld dat weergeeft hoe mooi alles was gemaakt. Maar dat de zonde al het mooie kapot maakt. Laat de kinderen reageren op het verhaal uit het intro. Kunnen ze overeenkomsten noemen tussen het verhaal en de zondeval?

Opdracht 2

1. God heeft alles mooi gemaakt.
2. Adam en Eva horen Gods stem en vinden dat fijn.
3. Een slang laat Eva een boom zien.
4. Eva plukt de vrucht.
5. Eva eet de vrucht.
6. Adam en Eva horen Gods stem en vinden dat niet fijn.
7. God blijft voor de mensen zorgen.

Paradijs. Het paradijs was de plek waar het allemaal nog goed was tussen de mensen en God. Vraag aan de kinderen wat er gebeurd is waardoor het niet meer goed is. De kinderen zien dat de schuld niet bij God ligt maar bij de mensen.

Opdracht 3

Het weer goed maken. Hoe maak je iets weer goed? Door bijvoorbeeld sorry zeggen/extra lief zijn/cadeautje

geven/... Wat vind je moeilijk aan goed maken?

Ga met de kinderen ook de andere mogelijkheden langs. Wat zijn de gevolgen als we voor een van de andere 'oplossingen' kiezen? Leg uit hoe het weer goed kan komen tussen God en ons. Dat kunnen wij niet zelf. Want elke dag doen we weer verkeerde dingen en daardoor maken we onze schuld alleen maar groter. Het kan alleen weer goedkomen doordat Gods Zoon de straf die wij verdiend hebben Zelf wilde dragen. Leg dit heel eenvoudig uit en kijk of de kinderen het begrijpen in plaats van dat ze de bekende woorden klakkeloos aannemen.

Opdracht 4

Uit de Bijbel lezen, bidden, luisteren naar de dominee, psalmen zingen.

Maak de kinderen duidelijk dat deze dingen heel goed zijn, maar dat er één Persoon nodig is Die het weer goed kan maken tussen God en ons. Wie is dat? Jezus. Bespreek met de kinderen waarom Jezus het allerbelangrijkste is. Laat de kinderen zelf ook dingen bedenken en bespreek dit met elkaar.

Verwerking

Onze zonden aan het kruis

Nodig: twee houten balkjes, hamer, spijkers, witte briefjes, pennen en stiften.

Extra: slangen uit papier knippen.

Lees voorafgaand 1 Petrus 2:24 voor aan de kinderen.

- Help de kinderen om van de twee houten balkjes

- een kruis te maken.
- Deel daarna de briefjes en pennen uit aan de kinderen.
- Laat elk kind nadenken voor welke zonden de Heere Jezus de straf aan het kruis moest dragen.
- Op de achterkant van elk briefje schrijven de kinderen wat wel goed is om te doen. Laat hen dit versieren met stift.
- Help de kinderen om de briefjes aan hun kruisje te bevestigen.
 - Als er tijd over is kunnen de kinderen de uitgeknipte slangen inkleuren en ook aan het kruis bevestigen.

Om na de tijd te bespreken:

- Wat dacht je toen je de briefjes aan het kruis spijkerde?
- Wat betekenden onze zonden voor de Heere Jezus?
- Hoe kun je een hekel krijgen aan de zonde?

deze

De boom en de slang

Nodig: wc-rollen, groen papier in de vorm van blaadjes, rood papier, lijm, schaar en een stukje groen chenilledraad (pen).

- Maak in elke wc-rol 2 gleufjes aan de bovenkant recht tegenover elkaar.
- De kinderen knippen van het rode papier stukjes af die als vruchten dienen.
- Deze mogen de kinderen op het groene papier plakken.
- Vervolgens kunnen ze het groene papier met de vruchtjes tussen de 2 gleuven van de wc-rol schuiven.
- Tenslotte buigen ze het chenilledraad om de boom heen en plakken

vast wat de slang voorstelt.

Extra: laat de kinderen grotere stukjes van het rode papier knippen zodat ze er met pen korte woordjes op kunnen schrijven waar ze de Heere verdriet mee doen. Bespreek een aantal van die woorden en vraag hoe dat weer goed kan komen.

De verrekijker

Wat doe je als je iemand kwijt bent? Dan ga je hem zoeken. Maak een mooie verrekijker.

Nodig: 2 wc-rollen per kind, papier waar met grote open letters op staat 'GOD ZIET ALLES', lijm, schaar, gekleurd tape en/of papier, stiften en chenilledraad

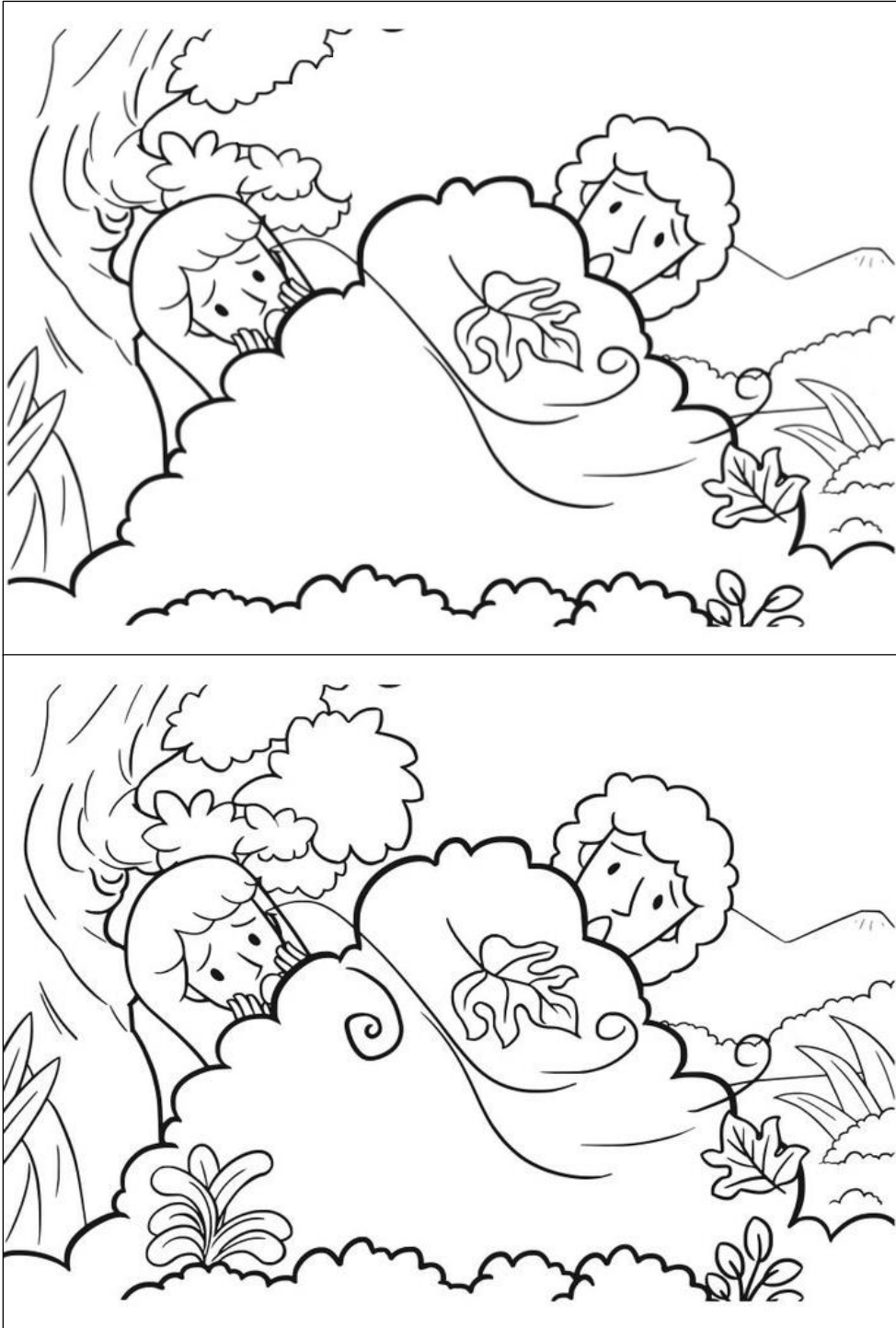
- De kinderen gaan elke rol mooi versieren met papier of stift.
- Elk kind kleurt de woorden 'GOD ZIET ALLES' in
- Help de kinderen om de 2 wc-rollen in de lengte aan elkaar vast te lijmen. Ter versteviging kan er gebruik worden gemaakt van gekleurd tape.
- Plak de ingekleurde letters op de verrekijker
- Prik met een schaar 2 gaatjes aan de buitenkant van de verrekijker
- Doe hier het chenilledraad doorheen en knoop het vast

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

Vluchten voor God

Bespreek met elkaar:

- Waarom zitten Adam en Ava verstopt achter de struik?
- Wie zoekt hen?
- Kun je verstoppen voor God?
- Hoe kan het goed komen tussen jou en God?

Zoek de 5 verschillen. Maak daarna de kleurplaat.

2. Vluchten voor de zonde

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Genesis 39.

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies een gedeelte over gehoorzaam zijn aan God, bijvoorbeeld Mattheus 6:6-13. Praat met de kinderen door over dit gedeelte.

Doel

De kinderen

- *Weten* dat Jozef vlucht voor de zonde.
- *Beseffen* dat gehoorzaamheid aan de Heere ook betekent dat je vlucht voor verleidingen van de zonde.
- *Kunnen* aangeven hoe zij kunnen vluchten voor de zonde en gehoorzaam zijn aan God.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 25:2	Heer', ai, maak mij Uwe wegen
Psalm 105:10	Wie kan Gods wijs beleid doorgronden?
Psalm 119:5	Waarmede zal de jongeling zijn pad
Psalm 141:4	Neig nooit mijn hart tot kwade zaken
Psalm 143:10	Leer mij, o God van zaligheden
Gebed des Heeren:7	Leid ons in geen verzoeking ooit
OMK I, 92	Elke dag aan ons gegeven
Op Toonhoogte 214	Doorgrond mijn hart en ken mijn weg o Heer'
Op Toonhoogte 235	Neem mijn leven laat het Heer'
Tot Zijn eer 2	Ach, blijf met uw genade
Tot Zijn eer 106	Welzalig de man die niet wandelt

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC zondag 41	God eist dat we heilig voor Hem leven.
HC zondag 52	Leid ons niet in verzoeking.

Exegese Genesis 39

Focus: Vluchten als gevolg van gehoorzaamheid

Jozef vlucht, want hij wil gehoorzaam zijn aan de Heere God, ondanks de gevolgen. De Heere God blijft met Zijn zegen bij Jozef.

Omschrijving focus

Jozef komt in contact met verleiding. Jozef was mens en voor mensen geldt veelal dat als ze iets hebben, ze graag meer hebben. Hebberigheid stopt nooit. Hebberigheid is op jezelf gericht en egoïstisch. Ook Jozef zal hier mee te worstelen hebben gehad. Je bent slaaf en jouw meester geeft je ruimte en verantwoordelijkheid, macht over zijn huis, behalve zijn vrouw. (Je ziet hier ook iets terug van het proefgebod dat God aan Adam gaf in het paradijs.) Gehoorzaamheid aan God betekent ook dat zegen volgt. Gehoorzaamheid is een teken van vertrouwen. Jozef had een droom, die moest nog uitkomen! Zou Jozef daar niet aan gedacht hebben? Zeker wel. Hier zien we dat vertrouwen blijft, ook al lijkt het er niet op dat het de goede kant op gaat. Wat een voorbeeld. Jozef die hier in gehoorzaamheid een niet verdiende straf draagt is ook in dit gedeelte een type van de Heere Jezus. Gehoorzaam wat de gevolgen ook zijn. Wie mijn wet hoort (ernaar luistert), zal leven. Als Jozef met de vrouw naar bed was gegaan, zou hij zeker door Potifar gedood zijn.

Achtergrondinformatie

Mooi verhaal, maar een verdrietige inhoud. Jozef was door zijn broers verkocht naar Egypte. Hij komt bij Potifar in huis. Een slaaf moest werken. Sommige slaven hadden geen vrijheid, maar andere slaven die hun positie accepteerden en goed hun best deden, leken meer op wat wij nu een knecht of werknemer noemen. Sommige slaven kregen zelfs rechten en verantwoordelijkheden. Wij zouden zeggen: ze worden chef. Zo werd Jozef manager van het huishouden en de boerderij van Potifar en was hij vrij om bijvoorbeeld de stad in te gaan. Later werd hij ook manager van het werk in de gevangenis.

Potifar was het hoofd van de lijfwacht van de farao. Men denkt ook wel dat Potifar niet zijn naam is maar zijn titel. Een titel die hoort bij zijn functie, zoals farao de titel is van de koning van Egypte die bv. Ramses of Thoetmoses heette.

De potifar was het hoofd van de veiligheidsdienst en daardoor waarschijnlijk ook het hoofd van de gevangenis van de farao. Dat blijkt ook uit het feit dat hij een eigen slaaf kon laten opsluiten in de gevangenis van de farao zelf, dit is normaal gesproken niet logisch of mogelijk. Een slaaf kwam niet terecht in een dure gevangenis voor politieke vijanden van de koning. Als dit waar is, dan ervaaarde hij in vers 21 hetzelfde als wat hij thuis met Jozef ervaren had. De HEERE was met Jozef. Dit geeft aan dat Potifar zijn vrouw niet geloofde, want anders had hij Jozef echt wel laten doden. Die macht had een heer over zijn slaaf. Het plan van de vrouw in vers 14 heeft dus gewerkt! Door Jozef in deze gevangenis te laten opsluiten, kon hij toch nog profiteren van de talenten (zegeningen) van Jozef. En misschien vond hij Jozef wel sympathiek en was hij rechtvaardig genoeg om het onrecht te zien. Sommige wetenschappers geven aan dat door de benaming en de nadruk van "het bespotten door een Hebreeuwse man", er toen al een vorm van antisemitisme zichtbaar was. In ieder geval een tegenwerken van Gods plannen.

Vers 1-4

Jozef was naar Egypte verkocht en hier gaat zijn verhaal verder. In de eerste vier verzen vertelt de verteller hoe het met Jozef is gegaan voordat hij met het verhaal begint waar het om gaat. Jozef was naar Egypte gebracht door de Ismaëlieten en op de markt verkocht aan een hoveling van farao. Potifar was het hoofd van de veiligheidsdienst. De Heere was met Jozef en alles wat Jozef deed lukte, de Heere zegende dat wat Jozef deed. Hierdoor was Potifar zo tevreden over zijn slaaf dat hij Jozef de baas maakte over alles wat hij had.

Vers 5-6

Toen Potifar aan Jozef deze taak gaf, breidde de zegen van de Heere zich uit. Alles waar Jozef baas over was, de eigendommen van Potifar, werden nu ook gezegend. Het werk in huis ging goed, ziekten verdwenen, de oogsten waren rijk, want dat houdt de zegen van de Heere in. Ik denk dat Potifar daar ook wel een beetje op gerekend had toen hij Jozef deze taak gaf. Potifar geloofde in goden. Hij zag dat de God van Jozef erg goed voor Jozef zorgde. Zo profiteerde hij er ook van. Hij vertrouwde Jozef zo goed, dat hij zich nergens meer mee bemoeide in huis en zo meer tijd in zijn werk voor de farao kon steken.

Jozef was een knappe aantrekkelijke jongen. Een zinnetje zomaar tussendoor. Maar zo belangrijk voor wat komen gaat.

Vers 7-9

Mogelijk was Potifar weinig thuis en de vrouw van Potifar zag ook dat Jozef een knappe jongen was. Zij wilde dat Jozef bij haar in bed zou komen. Dat wilde Jozef beslist niet. Hij zei tegen haar: 'Mijn baas vertrouwt mij in alles. Hij controleert mij niet eens meer. Hij heeft mij de hoogste plaats gegeven in dit huis en ik mag overal mee doen wat ik denk dat goed is. Maar u bent de uitzondering, want u bent zijn vrouw. Ik mag u niet aanraken.' Dan zegt Jozef hele belangrijke woorden: 'Hoe zou ik dan dit kwaad doen en zondigen tegen God?' Jozef heeft het niet meer over Potifar, die Jozef verboden heeft om met zijn vrouw samen te slapen. Jozef heeft het over zijn God Die deze zonde verboden heeft. Dat weegt voor Jozef nog zwaarder. Hierin ligt ook een waarschuwing voor die vrouw. Doe het niet, want de gevolgen zullen ook van God komen. Wees daar bang voor!

Vers 10

De vrouw van Potifar geeft het niet op en dag in dag uit probeert zij Jozef over te halen. De verleidingen werden door Jozef weerstaan. Hij gaf niet toe. Dat was moeilijk, maar God hielp hem.

Vers 11-12

Op een dag is haar geduld op. Het lukt de vrouw niet zich te beheersen en als Jozef het huis binnen komt en zij beiden alleen in huis zijn, dan doet ze het. Jozef wil aan het werk gaan, maar de vrouw van Potifar pakt hem vast, trekt aan zijn kleren en wil hem zo dwingen om met haar te slapen. Maar Jozef wil niet. Hij ontworstelt zich uit haar greep en vlucht naar buiten, weg bij die vrouw. Jozef kon alleen maar weggelopen door zijn jas uit te trekken. Die was nu nog steeds bij de vrouw van Potifar. Jozef vlucht weg voor de zonde die hem bedreigt.

Vers 13-15

Toen die vrouw beseftte dat haar plan mislukt was, riep ze de andere bedienden in het huis en geeft Potifar de schuld dat hij een joodse jongen in huis heeft gebracht om de anderen te kwetsen. Ze probeert de andere bedienden op een doortrapte manier te manipuleren en hen tegen Potifar op te zetten. Wil Potifar rust in zijn huis krijgen, dan kan dat niet anders dan door Jozef weg te sturen en zo de andere mensen weer serieus te nemen. Wat een vals plan komt er hier naar voren. De andere bedienden weten dat niet en zij krijgen het verhaal te horen dat Jozef de vrouw aanrandde en vluchtte, omdat zij zo hard begon te roepen.

Vers 16

Ze bewaart het kleed van Jozef totdat Potifar terugkomt. Zo kan ze hem laten zien dat Jozef te dicht in haar buurt is geweest en oneerbaar met haar heeft willen handelen.

Vers 17-18

Bij Potifar doet ze hetzelfde als bij de andere bedienden. Eerst zet ze Potifar voor het blok door hem te beschuldigen van haar niet serieus genomen te hebben door Jozef te kopen en hem zo'n hoge positie te geven. Dan vertelt ze weer het omgedraaide verhaal: 'Jozef kwam en ik wilde niet. Toen ik hard riep, vluchtte hij weg en hij kon zijn jas niet meer meenemen.' Het bewijs.

Vers 19-23

Toen werd Potifar boos. Hij pakte Jozef en bracht hem in de best bewaakte gevangenis, de gevangenis waar de gevangenen van de koning zaten. Wij zouden zeggen in Vught, waar Willem Holleeder gevangen zit.

Dan lezen we weer een herhaling van vers 3 – 6. De Heere was met Jozef, de directeur van de gevangenis zag dat, hij gaf Jozef de leiding over al het werk dat de gevangenen voor de koning moesten doen. De Heere zegende Jozef en het werk. Het ging zo goed dat de directeur van de gevangenis zich nergens meer mee bemoeide.

De Heere zegende Jozef.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat we vanuit de Bijbel weten hoe we voor de Heere kunnen leven.
- Belijden dat God het waard is om gediend te worden.
- Bidden of de Heere hen wil helpen om Hem gehoorzaam te zijn in hun leven.

Intro

Ga het gesprek aan over verleiding. Wat doe je bijvoorbeeld als iemand iets aan je vraagt waarvan je weet dat het niet mag van je ouders? Of als je iets lekkers ziet liggen, maar je weet dat je het nog niet mag eten? Kun je dan weggaan (vluchten) voor de verleiding of geef je toe?

Vertelschets

Beginzin

Daar loopt Jozef, als slaaf in het grote huis van Potifar.

Jozef werkt in het huis van Potifar

- Jozef doet zijn werk in het paleis zo goed hij kan. Eten koken, zalen vegen, druiven persen.
- Hij is eenzaam, of toch niet? De Heere is bij hem. Hij zegenet het werk dat Jozef doet.
- Potifar merkt dat wel. Hij ziet dat Jozef God dient. Hij maakt Jozef de baas over zijn hele huishouding en alle slaven.
- De Heere blijft Zijn zegen geven: veel vee, veel oogst.
- Het is goed als mensen merken dat je de Heere dient!

De vrouw van Potifar verleidt Jozef

- Jozef wordt een volwassen man. De vrouw van Potifar ziet dat ook. Ze zou wel willen dat Jozef haar man was!
- Ze vraagt aan Jozef: 'Kom bij mij in mijn kamer, dan doen we alsof we getrouwd zijn. Kom bij mij in bed liggen.'
- Jozef schrikt hier erg van. Dat kan niet! Dat is een grote zonde tegen de Heere.
- Ik wil Potifar niet bedriegen. Hij maakte mij de baas over zijn huishouding en zijn bezittingen. En wat nog belangrijker is: ik wil de Heere dienen! Zou ik zo'n groot kwaad doen en zondigen tegen God?
- De vrouw blijft steeds maar vragen en aandringen. Maar Jozef blijft steeds nee zeggen tegen haar. Hij zegt nee tegen de verleiding van de zonde.

Jozef vlucht bij de zonde vandaan

- Op een dag gebeurt er wat. Jozef is in het huis aan het werk. Er is verder niemand in de buurt.
- De vrouw van Potifar komt naar hem toe. Ze grijpt hem bij zijn mantel. "Jozef, ik wil dat je nu bij mij komt!"
- Maar Jozef wil dat helemaal niet. Hij rukt zich los, zijn mantel valt op de grond. Jozef rent weg, hij vlucht bij deze vrouw vandaan.
- Daar staat de vrouw dan. Jozef is weg, en zij heeft zijn mantel nog in haar handen. Wat moet ze nu doen? Ze bedenkt vlug een gemeen plan. Ze wil Jozef de schuld geven. Ze begint heel hard te schreeuwen. "Jozef wil mij kwaad doen!" Er komen knechten aan. Ze liegt dat Jozef haar kwaad wilde doen. Dat zegt ze ook tegen Potifar als hij thuiskomt. "Jozef wilde mij kwaad doen. Hij is weggevlucht toen ik begon te schreeuwen. Kijk, zijn mantel is hier nog."

Jozef wordt gestraft

- Potifar is ontzettend kwaad. Hij laat Jozef opzoeken en in de gevangenis brengen.
- Jozef is vernederd. Hij was de lievelingszoon van zijn vader, was verkocht als slaaf en nu zit hij zelfs in de gevangenis!
- Maar ook hier is Jozef niet alleen. De Heere is bij hem. Hij zorgt ervoor dat de bewaker ziet hoe Jozef is: hij is geen kwaaddoener zoals de andere gevangenen. Hij krijgt de taak om andere gevangenen te bewaken.

Slotzin

Jozef blijft ook hier in de gevangenis de Heere dienen. Hij doet zijn werk zo goed hij kan. En ook hier geeft de Heere hem opnieuw Zijn zegen.

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

Jozef is aan het werk in het huis van Potifar.

De vrouw van Potifar wil dat Jozef in haar bed komt.

Dat wil Jozef niet. Hij vlucht weg.

De vrouw gaat schreeuwen.

Potifar is boos op Jozef.

Hij moet in de gevangenis.

Opdracht 2

Ga het gesprek aan over de vragen die geformuleerd zijn. Wat doet Jozef als de vrouw van Potifar hem wil verleiden tot zonde? Hij vlucht weg. Hij gaat bij de zonde vandaag.

De duivel probeert ons ook telkens weer te laten zondigen. Dat doet hij op allerlei manieren. Hij weet vaak heel goed hoe hij jou en mij moet verleiden. Hij weet waar we zwak in zijn. Hij laat je bijvoorbeeld je eigen zin doen. Of hij zegt dat het niet zo erg is als je een keer niet bidt of luistert naar de bijbel.

Het gebed is een machtig wapen tegen de verleidingen van de duivel.

Opdracht 3

Het Onze Vader leert ons bidden: Leid ons niet in verzoeking.

Dat betekent: Heere, wilt U ervoor zorgen dat ik niet steeds naar de duivel luister?

Praat er ook over met elkaar wat we moeten doen als het een keer niet gelukt is om te vluchten voor de zonde. Want ons hart kiest zo vaak ook voor de zonde. Gelukkig heeft de Heere Jezus dat nooit gedaan. Hij heeft nooit gezondigd en kon daarom voor onze zonde betalen. De duivel heeft wel geprobeerd dat tegen te houden, maar dat is niet gelukt. De Heere Jezus kan ons verlossen van de zonde.

Opdracht 4

Jozef werd verleid door de vrouw van Potifar. Hij gaf niet toe aan de verleiding. Jozef vluchtte voor de zonde. Dat vraagt de Heere ook van ons. Maar dat lukt ons niet altijd. Praat er met de kinderen over dat we zo vaak toch toegeven en de zonde doen. Wat zijn dat voor verkeerde dingen? Denk aan liegen, stiekem een snoepje pakken, ruzie maken, lezen terwijl mama gezegd heeft dat je moet gaan slapen, niet eerbiedig zijn....

Laat de kinderen hierover een (kleine) tekening maken.

Benadruk dat we de Heere mogen bidden om te leren om 'nee' te zeggen tegen de zonde, zoals Jozef dat deed.

Verwerking

Gehoorzaam of ongehoorzaam?

Nodig: schaar, kleurpotloden/stiften, prikpen, splitpennen

- Kleur alles mooi in
- Knip alle onderdelen uit
- Prik met de prikpen de stippellijnen bij de oren open
- Bevestig de handjes aan de armpjes met splitpennen en steek het linkerhandje met de vinger in het oor
- Maak de wijzer met een splitpen vast op de stip en draai de kant met 'goed' naar rechts (daar staan de dingen die horen bij gehoorzaam zijn) en de kant met 'fout' naar links (daar staan de dingen die horen bij ongehoorzaam zijn).

Link naar het werkblad:

https://www.gelovenisleuk.nl/images/kinderen/knutselen/luisteren_knutsel.pdf

Heere, leer mij Uw weg

Kleur de kleurplaat mooi in.

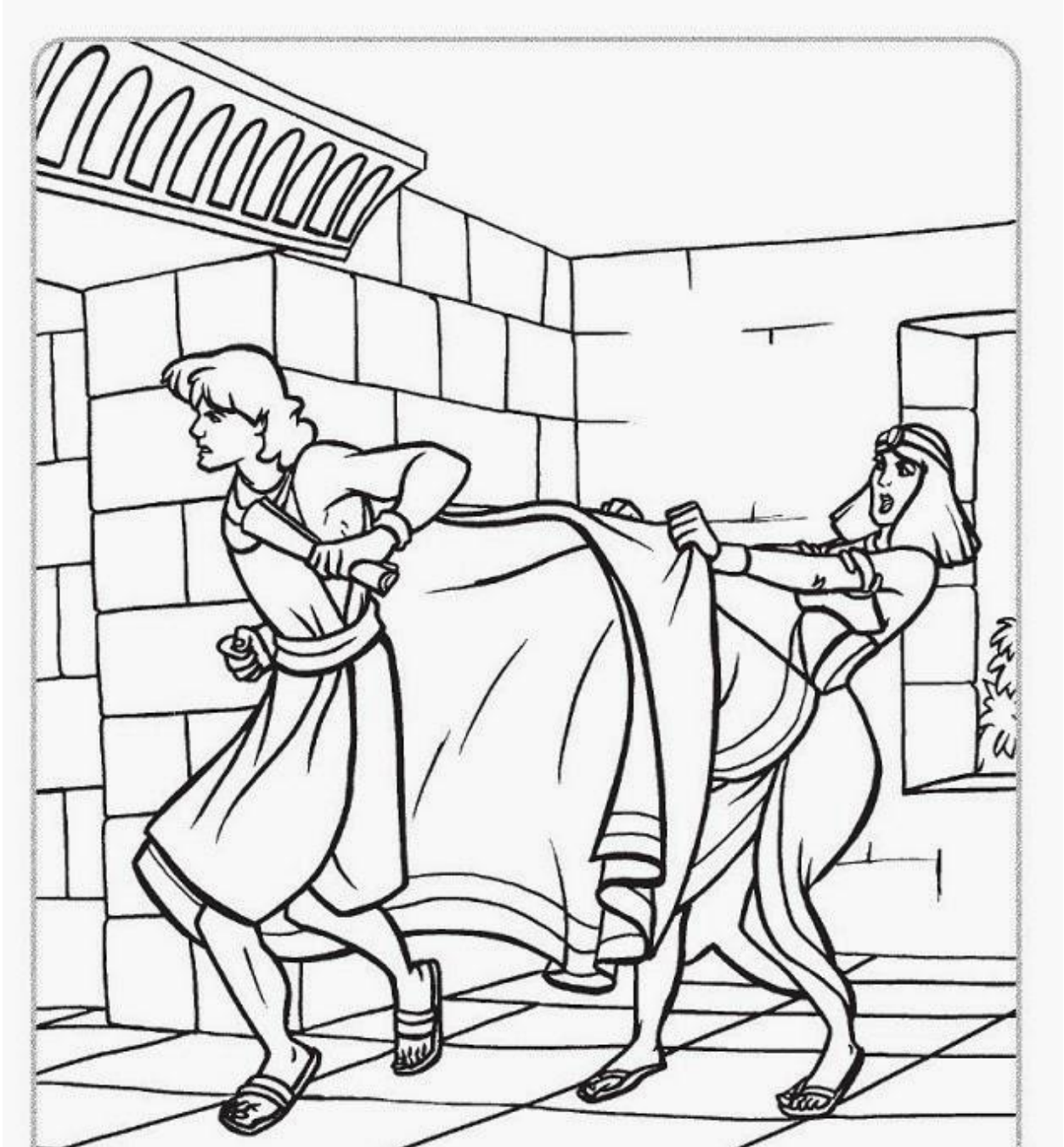

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

Vluchten voor de zonde

Kleur de plaat mooi in.

Praat met elkaar over de volgende vragen:

Hoe reageert Jozef op de vrouw van Potifar?
Wie probeert ons te verleiden tot de zonde?
Op welke manier doet hij dat?
Wat kan ons helpen om 'nee' te zeggen?

3. God is mijn Toevlucht!

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: 1 Sam 19:9-18 en Psalm 59:1-2, 10-11, 17-18.

De geschiedenis die bij deze bijbelstudie hoort is die van 1 Sam. 19. Saul wil David doden, en Michal redt Davids leven door hem via het venster te laten ontsnappen. David vlucht daarop naar Samuël. David heeft waarschijnlijk psalm 59 geschreven tijdens deze geschiedenis.

Doel

De kinderen:

- *Weten* dat David moet vluchten voor Saul, en de Heere hem bemoedigt.
- *Beseffen* dat God altijd doet wat Hij belooft, ook al lijkt het er soms niet op.
- *Kunnen* anderen opwekken om op God te vertrouwen in moeilijke situaties.

Psalmen en liederen

Psalm 46:1	God is een Toevlucht voor de Zijnen
Psalm 59:1	Red mij, o God, uit 's vijands handen
Psalm 59:10	Ik zal, omdat G' in bange dagen
Psalm 71:2	Wees mij een rots, om in te wonen

Gele zangbundel 35	Een vaste Burcht is onze God
Gele zangbundel 51	God is getrouw (Een vaste Burcht)
Gele zangbundel 167	'k Stel mijn vertrouwen

Geloofsleer

NGB art. 13 getrouwe God	Ook in dagen van tegenspoed mogen wij vol vertrouwen zijn op onze en Vader, <i>aangezien alle schepselen alzo in Zijn hand zijn, dat zij tegen zijn wil zich noch roeren, noch bewegen kunnen.</i>
HC zondag 10	Over de voorzienigheid van God.

Exegese 1 Samuel 19:1-24

Focus: Vluchten als gevolg van Gods belofte

David vlucht steeds weer, en ondanks Gods belofte lijkt het dat hij geen koning gaat worden, maar tijdens de vlucht bemoedigt de Heere David.

Omschrijving focus

David heeft van de Heere de belofte gekregen dat hij koning zou worden. Hij is zelfs door Samuel, de profeet, gezalft. Echter, het is Gods tijd nog niet en David wordt bedreigd. De satan weet wel waarom hij David uit de weg moet ruimen, want dan kan God Zijn belofte aan David niet waar maken en dan kan de Heere Jezus niet geboren worden. Zowel in Jonathan als ook in Samuel en het gedrag van Saul onder invloed van de Geest van de HEERE wordt David steeds bemoedigd dat de Heere hem niet verlaat en voor hem zorgt en Zijn Woord zal houden. David moet zich vasthouden aan zijn geloof en vertrouwen in de Heere.

Achtergrondinformatie

In hoofdstuk 18:4 lezen we dat Jonathan zelfs zijn jas en wapens en kleren aan David gaf. David was een herdersjongen en lid geworden van de koninklijke familie, maar hij was niet rijk. Jonathan zag dat en hij gaf dit aan David, zodat de andere mensen niet zouden zien dat hij arm was en hij echt bij de koninklijke familie hoorde. Eigenlijk had koning Saul dit moeten doen! Hier zit nog een ander teken achter: Jonathan had David lief, maar gaf door het geven van zijn koninklijke kleren en zwaard zijn positie als kroonprins en opvolger aan David. Zou Saul dat begrepen hebben??

Koning Saul trekt zijn koninklijke kleding aan het eind van het hoofdstuk uit. Hij doet dit niet vrijwillig, maar onder invloed van de Geest van de Heere. Kleding was een teken van de macht en de status die de drager had.

Het afgodsbeeld in het huis van David bevreemdt ons. Toch moeten we in gedachten houden dat het in Israël op het gebied van afgodendienst veel slechter eraan toe was dan wij ook maar denken. Onze gedachten zijn nog veel te positief. Rachel had afgodsbeelden, Gideon had een altaar dat verboden was en maakte een efod, en hier had ook David, de man waar God Zijn oog op had laten vallen, een beeld in huis. We zitten hier in een overgangperiode net na de richterentijd die, zoals het Richterenboek eindigt, ongelofelijk donker was.

Verder is het opmerkelijk dat de schrijver van Samuel hier geen goed of fout aan verbindt.

Najoth: waarschijnlijk een plaats in of vlakbij Rama waar de profetenschool gevestigd was, of zo heette de profetenschool misschien. Najoth betekent mogelijk: huis van instructie. De predikantenopleiding dus en Samuel was hier docent.

Profeteren is mensen vertellen van de Heere en de toen bekende delen van de Bijbel uitleggen, of het doorgeven van de boodschap van God. Soms betekent profeteren ook het voorzeggen van de toekomst.

Vers 1-3

Koning Saul heeft overleg met zijn raadgevers. Jonathan hoort hier ook bij. Het doel is het doden van David. Jonathan is een echte vriend van David, hij gaat David dan ook waarschuwen, David moet zich verstoppen. Jonathan gaat nog een keer met zijn vader hier over praten en hij belooft David de uitslag te gaan brengen, maar nu is het niet veilig. Wat een bemoediging als je weet dat er mensen zijn die je vertrouwen kunt.

Vers 4-7

Jonathan gaat naar zijn vader toe en gaat tegen zijn vader vertellen welke goede dingen David al wel niet gedaan heeft. Uiteindelijk natuurlijk het gevecht met Goliath, maar ook andere oorlogen had hij voor Saul gevoerd (18:16). Jonathan noemt het zelfs een zonde tegen zijn vader om David zo onrechtvaardig te behandelen. David had niets fout gedaan tegenover Saul. Nee, nog meer zelfs, hij had zijn leven geriskeerd voor de koning. David is onschuldig. Jonathan doet een beroep op het geweten van Saul. Saul luistert en Jonathan gaat David snel het grote nieuws vertellen. Daarna neemt hij David weer mee het paleis in naar Saul toe. Jonathan wil zijn vader laten zien: David en ik horen bij elkaar.

Vers 8

Het gaat een poos weer goed en David doet weer wat hij sinds de strijd met Goliath steeds deed: het leger van Saul aanvoeren. De Heere was ook hierin met hem, want steeds won hij de oorlog en vluchtten de vijanden, de Filistijnen, weg.

Vers 9-10

Hier komt een moeilijk stukje: de boze geest van de Heere. De Heere heeft toch geen boze geest? Nee, dat klopt, maar de Heere Die Almachtig is en Zijn plan nooit vergeet, gebruikt wel de zonden van mensen om Zijn plan te voltooien (denk aan Judas). Hier wordt nu bedoeld dat net zoals de Heere het goede gebruikt, Hij ook het boze kan gebruiken. Meestal wordt Saul van het harpspel rustig. De liederen, psalmen van David, bedwingen die boze geest, maar nu helpt het niet meer. Saul gooit zijn spies (korte speer), maar David was alert en het lukte om de speer te ontwijken. Toen vluchtte David die nacht weg.

Vers 11-12

David was waarschijnlijk naar zijn eigen huis gevlucht. Saul wist dat en zorgde ervoor dat er een wachtpost voor de deur stond, David zou hem niet meer ontvluchten. De vrouw van David, Michal, de dochter van Saul, hoorde het en zei: 'Je moet vluchten, vannacht nog!' En zij liet David door het raam naar buiten. Waarschijnlijk werd er veel afgeluisterd aan het hof en vertelde men dit ook weer verder.

Vers 13

Michal neemt een afgodsbeeld en legt dat in bed, een geitenvel moet als een soort pruik dienen. Dan legt zij er een deken over en het is net of David in bed ligt. (Zij houdt hier, net als Jacob bij Izak deed, haar vader voor de gek.) Toch is het vreemd, of niet, dat een (zo groot) afgodsbeeld in Davids huis aanwezig was. Toch wordt er niet gezegd dat dit fout was door de schrijver. Ook Rachel, de vrouw van Jacob, had een afgodsbeeldje. (Zou Jacob die nooit gezien hebben?)

Vers 14-16

Ze zegt tegen de boden van haar vader dat David ziek is. Saul stuurt direct weer boden (dat zijn soldaten!) terug. 'Breng David dan maar met bed en al naar mij. Ik zal hem doden.' Maar dan komen de soldaten erachter hoe Michal haar vader bedrogen heeft.

Vers 17-18

Saul wordt boos op Michal, dat kan je begrijpen, en Michal wordt bang. De koning kan haar zo laten doden. Maar ze zegt dat David haar bedreigde en wilde doden als ze hem niet hielp om te vluchten. Saul geloofde haar en doodde haar niet. David vluchtte, waarnaartoe? Naar Samuel, de profeet, hij had hem tot koning gezalfd, David begreep het niet meer. Wat David wel begreep, is dat hij vragen had en antwoorden nodig had. Dat is ook voor ons verstandig, als wij tegenslag hebben om te vragen aan de Heere wat Zijn bedoeling is. Samuel gaat met David op weg. Hierin zien we dat de Heere met David meegaat. Samuel is immers Zijn profeet!

Vers 19-21

De verklidders doen ook hier hun werk en ze vertellen aan Saul dat David in Najoth is. Natuurlijk stuurde Saul een groep soldaten naar Najoth om David te halen. Toen zij in Najoth aan kwamen, zagen zij dat Samuel aan een groep studenten les aan het geven was. Dit waren studenten die profeet zouden worden. Zij studeerden in de Bijbel en de Heere hielp hen met Zijn Geest. De Geest van God kwam ook over de soldaten en zij werden vervuld en profeteerden (uitleggen van de boeken van Mozes etc., spreken over God met ontzag en vreugde). Zo stuurde Saul drie groepen met soldaten en drie keer gebeurde hetzelfde. Ze kwamen terug zonder David.

Vers 22-24

Wat zal Saul boos geweest zijn, maar ook nieuwsgierig. Nu gaat hij zelf ook. Onderweg informeert hij precies waar Samuel en David zijn, en als hij dan dichterbij komt, komt dezelfde Geest van de Heere al op hem. Zonder dat hij al op de plaats van bestemming was aangekomen. Hier zien we dat de Geest van de Heere sterker is dan de boze geest die in Sauls hart woont. Als hij dan bij Samuel komt, trekt hij zijn kleren uit. Dit is de tweede keer dat Saul onder de invloed komt van de Geest van de Heere. Eerst in hoofdstuk 10:11-12, hier bevestigde de Heere hierdoor dat Hij met Saul zou zijn als koning. Nu gebeurt het weer, maar nu om te laten zien dat de Heere hem verlaten had. Saul trok zijn kleren uit. Dat waren zijn koninklijke kleren. Dit was een symbool dat Saul geen koning meer zou zijn. Maar ook wat een schande: naakt op de grond, de koning, en dat in die cultuur. Onder invloed van de Geest van de Heere zou het koninkrijk van hem afgenomen worden. Wat een troost en bemoediging voor David toch? (Toch vlucht David weer weg. Het is Gods tijd nog niet, hoofdstuk 20:1).

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat de Heere God ons leven bestuurt. Hij is getrouw!
- Belijden dat wij zo vaak vertrouwen op andere dingen dan op God. Vragen om vergeving.
- Bidden of de Heere ons iedere dag weer wil leren dat we Hem kunnen vertrouwen en dat we dan ook zullen doen wat Hij van ons vraagt.

Intro

Het weerbericht voor morgen: (laat een echt weerbericht zien!). Dus: morgen is dit het weer, morgen kunnen we dit verwachten! Vertrouw je hierop? Hoe groot is de kans dat dit gebeurt?

Vertelschets

Beginzin

Vandaag horen we een verhaal over mensen die op heel verschillende dingen vertrouwen. Iemand vertrouwt op een afgodsbeeld in bed, een ander is bang voor een boze geest / de duivel, en iemand anders vertrouwt op de Heere God. Denk tijdens het verhaal hierover na en bedenk op wie jij zou vertrouwen!

Saul wil David doden

- Saul is koning in Israël. Een groep mannen die is samengekomen met koning Saul, spreekt met eerbied over David. Hij behaalt veel overwinningen. Saul merkt het ook, hij wordt boos en wil hem doden. Jonathan, de zoon van de koning, zegt dat David zich moet verstoppen. Jonathan gaat naar zijn vader en vertelt eerlijk wat er is gebeurd.
- *Wijs de kinderen er op dat echte vrienden voor elkaar opkomen. Jonathan wist dat wanneer David koning zou worden, hij geen koning meer kon worden. Toch was hij niet jaloers en verdedigde zijn vriend. Jonathan is een voorbeeld voor ons om niet jaloers te worden op anderen.*
- Jonathan zegt tegen zijn vader dat het niet goed is om David te doden. David heeft met gevaar voor eigen leven Filistijnen verslagen. Hij is onschuldig!
- Saul ziet dit in en zweert daarbij. Je zegt dan dat God jou mag doden als je niet meent wat je zegt. De Heere zegt dat ja ja moet zijn en nee nee.
- Opnieuw verslaat David de Filistijnen. Er is een boze geest (de duivel) in Saul die hem boos maakt over Davids voorspoed. David wordt geroepen om deze boze geest te verdrijven. Saul kan de boze geest niet tegenhouden in zijn gedachten en luistert naar de oproep om David te doden. David wordt net niet door Sauls speer geraakt, hij vlucht naar huis. Het is avond. Thuis laat zijn vrouw Michal hem door het raam wegluchten naar Samuël.

David vlucht naar Samuel

- Om te zorgen dat het niet snel gemerkt wordt, legt ze de terafim, een groot afgodsbeeld, in Davids bed. Ze legt er een harig geitenvel bij, zodat het net een man lijkt. Wijs de kinderen er op dat Michal dit doet om het leven van David te redden. Stel de vraag: waar vertrouwt Michal nu op? Al snel komen er boden van Saul. Michal zegt dat David ziek is. Saul beveelt David dan met z'n bed te halen. De boden gaan terug en ontdekken het bedrog.
- David gaat met Samuël naar Najoth, vlak bij Rama. In deze tijd heeft David waarschijnlijk Psalm 59 geschreven. Lees evt. nog wat verzen voor uit deze psalm (onberijmd; vers: 1-2, 10-11, 17-18). Leg de nadruk op het vertrouwen van David dat God hem te hulp zal komen. 'Maar ik zal Uw sterkte zingen, en des morgens Uw goedertierenheid vrolijk roemen, omdat Gij mij een Hoog Vertrek zijt geweest, en een Toevlucht ten dage, als mij bange was. Van U, o mijn Sterkte! zal ik psalmzingen; want God is mijn Hoog Vertrek, de God mijner goedertierenheid.' (vers 17-18)

Slotzin

Wijs de kinderen op Gods wonderlijke leiding in het leven van David. Niets gebeurt er bij toeval.

Vraag met de kinderen om Gods leiding te ervaren. Dan is het echt altijd goed!

Op wie stel jij je vertrouwen? Juist omdat God ons leven leidt, kunnen en mogen wij op God vertrouwen, want Hij weet precies wat goed voor ons is. Als we op Hem vertrouwen, komen we niet beschaamd uit (i.t.t. wanneer we op afgodsbeelden vertrouwen).

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

2 Sam 19:1	De vriend van David is	J O N A T H A N
2 Sam 19:18	David vlucht naar de plaats	N A J O T H
2 Sam 19:10	Waarmee wilde Saul David doden? Met een	S P I E S
2 Sam 19:17	David is geen vriend van Saul, maar een	V I J A N D
2 Sam 19:13	Michal verstopte een beeld en een geiten.....	V E L
2 Sam 19:10	David moet vluchten voor koning	S A U L

2 Sam 19: 11 De vrouw van David heet M I C H A L
Psalm 59 Hoe noemt David de HEERE vaak in Psalm 59? Een Vertrek H O O G
2 Sam 19:12 David vluchtte door het V E N S T E R

Opdracht 2

Bij koning Saul:

- Straks willen ze hem nog koning maken
- David zal niet gedood worden. Dat is zo zeker als de Heere leeft!
- Ik steek je dood!
- Haal David op.

Bij Jonathan:

- Mijn vader probeert je te doden.
- Verstop je op een plek buiten de stad.
- Koning, doe uw dienaar David geen kwaad.
- Als u David nu doodt, doodt u iemand die onschuldig is.

Bij Michal:

- Zorg dat je vannacht een veilige plaats vindt.
- David is ziek.
- Ik moest wel helpen, anders zou hij mij doden.

Opdracht 3

Alle antwoorden zijn goed, want in alles in heel je leven moet/mag je op de Heere God vertrouwen! Vraag door over iets wat de kinderen heel belangrijk of juist niet zo belangrijk vinden om daarin op de Heere te vertrouwen.

Ga met de kinderen in gesprek over wat vertrouwen eigenlijk is. Wanneer kun je iemand vertrouwen? Kernwoorden: betrouwbaar, machtig, liefdevol. Beeld van een vader die zijn kind opvangt. Leg het abstracte begrip begrijpelijk uit voor de kinderen.

Ga het gesprek aan over wanneer kinderen niet of minder op de Heere vertrouwen. Vertel dat dit dan altijd personen of dingen zijn die ons vertrouwen kunnen beschamen. Alleen God is echt betrouwbaar!

Opdracht 4

God is een Toevlucht, dat betekent dat je naar Hem toe mag vluchten bij alle dingen in je leven. Niet alleen als het moeilijk is, maar ook bij blijde dingen. In de vorige opdracht hebben we gezien dat het woord 'Toevlucht' ook te maken heeft met vertrouwen. God wil jou helpen als je naar Hem toevlucht (psalm 46).

Verwerking

Werkblad 'bekijk het maar'

Door zijn angst en jaloezie ziet Saul David anders dan hij echt is. Hij denkt dat David hem kwaad wil doen en daarom vertrouwt hij hem niet meer. Lukt het de kinderen in deze opdracht goed te kijken, of zien ze toch wat dingen over het hoofd?

Nodig: per kind het werkblad (zie verwerking voor kinderen van 6-8 jaar) en een stopwatch.

Aan de slag:

- Vertel de kinderen dat ze twee minuten naar de plaat mogen kijken.
- Wanneer de tijd om is, draaien de kinderen de plaat om.
- De kinderen krijgen vragen over de tekening.
- Hoeveel vragen kunnen ze goed beantwoorden?

De vragen:

- Welk dier zie je in de kamer?

- Weet je ook hoeveel van die muizen er in de kamer zijn?
- Welke wapens hangen er aan de muur?
- Wat zie je als je door het raam naar buiten kijkt?
- Hoeveel armbanden draagt Michal?
- Wat dragen de soldaten op hun hoofd?
- Hoe kijken de soldaten als ze de deken van het bed wegtrekken?
- Heeft het beeld dat in bed ligt haar, of is het een beeld zonder haar?
- Wat staat er onder de vensterbank, bij het raam?

Tip: als er tijd over is, kunnen de kinderen de kleurplaat inkleuren.

Spel: verstoppen!

Nodig: 5 kaartjes met daarop de letters van de naam D-A-V-I-D.

De leiding of een van de kinderen verstopt deze kaartjes in de ruimte, de anderen gaan even naar buiten. Lukt het om DAVID te vinden?

Dit spel is op veel manieren uit te bouwen. Bijv. meerdere 'Davids' verstoppen, de groep opdelen in groepjes, zoek de kaartjes van jouw kleur, wat komt er uit? Of meerdere woorden verstoppen, per woord een andere kleur. Welke kaartjes krijgt de groep gevonden, welke woorden kunnen ze ervan maken?

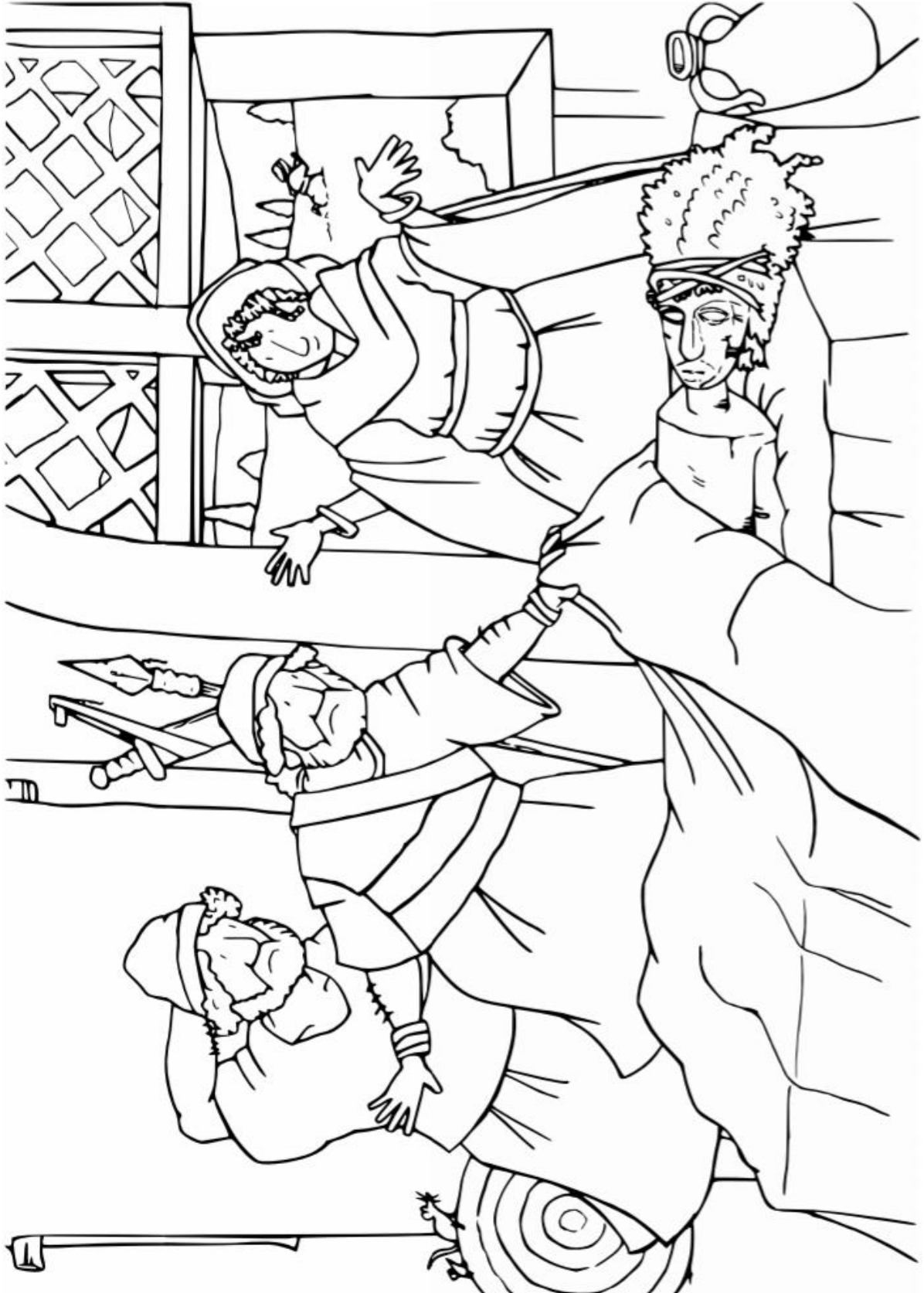
Je kunt hier een bespreekvraag of opdracht aan koppelen: vertel met je groepje wat dit woord met vandaag te maken heeft.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

God is mijn Toevlucht!

Kleur de plaat mooi in!

4. Vluchtroute!

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Mattheüs 2:13-23

Doel

De kinderen

- *Weten* hoe de Heere Jezus als baby naar Egypte is gevlucht met Zijn vader en moeder.
- *Beseffen* waarom de Heere Jezus moest vluchten.
- *Kunnen* uitleggen wat dit vluchten te maken heeft met Gods plan om zondaren te redden.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 91:1	Hij die op Gods bescherming wacht
Psalm 99:1	God, de HEER' regeert
Psalm 138:4	Als ik, omringd door tegenspoed
Psalm 142:1	'k Riep tot den HEER' met luider stem
Psalm 142:4	'k Wou vluchten, maar kon nergens heen
Psalm 142:5	Ik riep tot U, ik zaid': O HEER'
Psalm 142:7	Voer mij uit mijn gevangenis

Gele zangbundel	God is getrouw, Zijn plannen falen niet
Gele zangbundel	Hij kwam bij ons, heel gewoon
Gele zangbundel	'k Stel mijn vertrouwen
Gele zangbundel	U bent mijn Schuilplaats Heer'

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

- HC zondag 14 De Zoon van God heeft de menselijke natuur aangenomen en is Zijn broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Dat blijkt ook uit Mattheus 2 waarin de Heere Jezus te maken krijgt met onveiligheid, dreiging, vluchten.
- HC zondag 15 De Heere Jezus heeft tijdens Zijn leven op aarde moeten lijden. Ook als baby kreeg Hij al met lijden te maken. Hij heeft moeten lijden met als doel dat Hij ons kan verlossen.
- NGB art. 18 Van de menswording van Christus.

Exegese Mattheüs 2:13-23

Focus: Vluchten als gevolg van de vervulling van de belofte

Jezus moet vluchten om de beloften van redding en de profetieën over de manier waarop dit zou gebeuren te vervullen.

Omschrijving focus

De Heere Jezus is naar de aarde gekomen, omdat God de wereld (kosmos) zo liefhad. Deze wereld lag verloren in zonde en schuld. Vanaf het moment dat Adam zondigde, komt God met een plan van redding. Dat wil de duivel echter niet en hij werkt dat plan van redding, de komst van de Messias, steeds tegen. Nu is Jezus, de Zaligmaker, gekomen. Nu doet de duivel er alles aan om Jezus niet te laten lijden voor de zonde van Zijn kinderen. Dat begint al direct na de geboorte van Jezus met de moordplannen van Herodes. Deze mogen geen resultaat hebben. Dan komen de profetieën niet uit, en dan is God geen Waarheid, dan is Hij niet te vertrouwen, dan kunnen de mensen op de andere profetieën ook niet meer bouwen. Maar zeker zo belangrijk, dan komt Jezus niet aan het kruis, dan klinkt er geen "het is volbracht". Het gevolg hiervan is dat er dan ook geen opstanding is. Paulus zegt in 1 Kor. 15 dat ons geloof dan ijdel is en wij nog in onze zonde zijn. God echter vervult altijd Zijn belofte en daarom moest Jezus hier vluchten.

Achtergrondinformatie

De Wijzen uit het Oosten waren mensen die zich onder andere met sterrenkunde en astrologie bezighielden. Zij zagen een ster die hun aandacht trok. Het oosten was de plaats waar het volk Israël (tweestammenrijk en met hen enige profeten) verbleef als gevolg van de wegvoering. Zijn er getuigen achtergebleven dat Bileam in Numeri getuigde dat er een ster in Jacob op zal gaan? Sommige uitleggers denken in deze richting. Anderen zeggen dat de ster zo bijzonder was en dat het een teken was van een koning. De ster stond in het Oosten. De enige bekende koningsstad die je tegenkomt vanuit de plaatsen waar in deze tijd nog aan astrologie gedaan werd, is Jeruzalem. Hoe het ook zij; de boodschap is: als je de(ze) ster volgt, kom je bij Jezus uit.

De Wijzen zijn dus in Jeruzalem gekomen, daar verwachtten ze het Koningskind aan te treffen. Ze troffen koning Herodes aan. Het kon geen zoon van Herodes zijn. Als Herodes net een baby had gekregen, had hij de Wijzen wel meegenomen naar de 'babykamer'. Daarom raadpleegde hij de Schriftgeleerden over dit vraagstuk. Bethlehem werd vanuit de Bijbel (Micha) genoemd als de plaats waar de Messias geboren zou worden, de Koning der Joden.

Op weg naar Bethlehem verschijnt de ster weer, om het huis aan te wijzen. Let op: de Wijzen zagen de ster toen zij thuis de hemel bestudeerden, en later pas weer tussen Jeruzalem en Bethlehem. De hele reis hebben zij de ster niet gezien en zijn, op vertrouwen, deze gigantisch lange maar ook gevaarlijke reis begonnen.

Zij beloven de koning Herodes nog wel om hem te vertellen of zij de Koningszoon gevonden hadden. Herodes was een vijand van de Joden, maar meer nog een liefhebber van zichzelf. Alles wat deze koning deed, was gericht op zichzelf en eigen veiligheid. (Denk aan Kim Yung Un). Hij vertrouwde niemand en hij vermoordde ieder die hij wantrouwde of die volgens hem een bedreiging vormde. Hij was zo paranoia dat hij zijn vrouw en diverse kinderen liet vermoorden. Dat is de koning waar Jozef, Jezus en Zijn moeder voor op de vlucht moesten. Ze vluchtten naar Egypte, dat lag buiten het Romeinse rijk en was het dichtstbijzijnde land. Daar had Herodes geen macht of invloed meer. Herodes was tot koning benoemd door de Romeinse keizer die de uiteindelijke macht had. De keizer bemoeide zich echter niet met plaatselijke zaken.

Vers 13

De Wijzen uit het Oosten zijn vertrokken. Wat brachten deze mensen een bemoediging voor Jozef en Maria. Wat een dure cadeaus hadden de Wijzen geschonken. Nu zijn ze weg. In de Bijbel staat: 'Zie', dat betekent 'let op'. Jozef droomt. In die droom komt een engel die zegt dat Jozef het Kind en Zijn moeder mee moet nemen naar Egypte. Wat een boodschap, juist nu ze bemoedigd waren en rijk waren moeten ze vertrekken naar de volgende onzekerheid. Hoe lang? Wel, totdat de engel ze weer zal terugroepen. Nog een onzekerheid. Maar ja, Herodes, die wrede koning, die zelfs zijn eigen vrouw en kinderen vermoordde, zoekt het Kind te doden, zegt de engel. Het Kind dat beloofd was. Hoe kan dat nu? Herodes is geen Jood maar een vijand van het volk. Daarom is hij ook een vijand van hun Verlosser.

Vers 14-15

Jozef gehoorzaamde, hij kende de engel. Hij vertrouwde dat deze engel ook nu door God gezonden was om bewaring te brengen. Zo stuurt God nog steeds zijn engelen om mensen te beschermen: "Hij zal Zijn engelen gebieden". Dan toch zeker wel voor dit Kind. Ze gaan naar Egypte, in ballingschap, waar ooit de Israëlieten ook gevangen zaten. Hierin zie je dat de Heere Jezus ons in alles gelijk is geworden. Hosea had dit al voorgezegd. Er zijn veel overeenkomsten met het leven van Jezus en de

geschiedenis van het volk Israël te zien. Zo vluchtten Jozef, Maria en Jezus naar Egypte, en woonden daar een tijd. Gelukkig had de Heere God hen door middel van de Wijzen geld gegeven om deze dure reis en het wonen daar te kunnen betalen. God geeft geen geld om zo van een ontspannen leventje te gaan genieten. Ook niet voor Zijn eigen Zoon, die met een opdracht naar de wereld kwam.

Vers 16-18

Herodes had aan de Wijzen gevraagd of, wanneer zij de koning der Joden gevonden hadden, zij hem wilden vertellen waar Deze was. Op een gegeven moment weet hij dat de Wijzen weer weg zijn en dat zij niet langs zijn gekomen op het paleis om hun ervaringen te vertellen. Hij is vreselijk boos. Deze achterdochtige koning vertrouwt niemand en nu is er een onzekerheid bijgekomen. Er is een koningszoon geboren en hij weet niet wie dat is. Daar heeft hij een oplossing voor. Hij laat alle kinderen onder de twee jaar doden in Bethlehem. Dat was de periode die de Wijzen hadden aangegeven. Wat zal daar een verdriet geweest zijn. Hier zien we een overeenkomst met de afschuwelijke kindermoord in Egypte. Mattheüs noemt zelf de overeenkomst met de wegvoering van de kinderen van de Israëlieten naar Babel als slaven om te werken. Dit zal voor de moeders ook ervaren worden als het doden van hun kinderen. Veelal was dat ook het gevolg van een wegvoering. Jeremia noemt zelfs letterlijk het verdriet van Rachel, de vrouw van Jakob. Zij was toen allang gestorven en begraven in Bethlehem! Zij staat symbool voor alle vrouwen van Israël en specifiek de vrouwen in Bethlehem. Een volk zonder kinderen gaat ten onder. Iedere keer weer probeert de duivel de komst van de Messias te voorkomen. Daar zijn dit drie voorbeelden van.

Vers 19-21

Zoals de engel in vers 13 beloofde, komt hij terug om tegen Jozef te zeggen dat Herodes gestorven is. Ze kunnen terugkeren naar Israël. Weer gehoorzaamt Jozef de engel die aan hem verscheen. Opvallend is dat Jakob van het beloofde land door de dreiging van de hongerdood naar Egypte vertrok. Hij en zijn huis leefden daar en werden door God op Gods tijd en bevel naar Kanaän teruggebracht. Nu moet ook de Heere Jezus door de dreiging van de dood naar Egypte vertrekken. Op Gods tijd krijgt Jozef de boodschap dat de kust veilig is en dat zij (let op!) terug moeten keren naar het land Israël. Dus Bethlehem wordt niet genoemd. Blijkbaar was het niet Gods bedoeling dat zij daarnaar zouden terugkeren. Opvallend is ook dat Mattheüs zegt: "zij die het Kind naar het leven stonden". Hij gebruikt hier meervoud. Mattheüs weet dat Jezus niet welkom is bij Zijn volk. Letterlijk staat er "die de ziel (psyche) van het Kind zochten". Dat gaat verder dan de lichamelijke dood (Matt. 10:28). Deze mensen wilden ook de identiteit, eigenlijk God zelf, doden. Ze wilden Hem compleet vernietigen en wegdoen. Jozef gaat met moeder en Kind op weg naar huis, naar Israël. In diverse gebeurtenissen in het leven van Jezus zijn overeenkomsten te zien met de uittocht uit Egypte, met de weg die het volk Israël gaan moest om in het Beloofde land te komen.

Vers 22-23

Ze komen bij de grens en daar horen ze dat de zoon van Herodes koning is geworden. Wat een tegenslag is dat. Deze zoon was niet minder wreed dan zijn vader. Dit zal Jozef hebben doen vragen: Wat nu? Hoe nu verder? Misschien ging hij wel twijfelen of hij de boodschap van de engel goed begrepen had. Wat moeten we dan doen? Hulp halen waar het te krijgen is. Bij de Heere God, door te bidden. Dat zal Jozef ongetwijfeld hebben gedaan en de Heere antwoordt. Hij zegt, weer door een droom: 'Ga naar Galilea.' Archelaüs was koning over onder andere Judea en Samaria, maar niet over Galilea. God wees het gezin een veilige plaats.

Ze gaan in Nazareth wonen, in het dorp waar Jozef en Maria vandaan kwamen. Dat lijkt een logische keus. Hier woonde ook de familie. Er waren profeten (meervoud) die dit voorspeld hadden. De uitleg hiervan is, dat Nazareth een veracht plaatsje is. Jezus komt hier te wonen en deelt zo in hoe de Joden naar de inwoners van Nazareth keken. De profeten hebben over de Messias gezegd dat Hij: een smaad van mensen en veracht door het volk zou zijn;(Ps.22:7) een Man van smarten zou zijn; de Verlosser van Israël; tegen de verachte Ziel, tegen Hem van wie het volk een afschuw heeft (Jes.49:7); de bekende tekst Jesaja 53:3 die eindigt met: Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat God regeert en dat Hij dat door Zijn Woord steeds weer aan ons laat zien.

- Danken dat God Zich altijd houdt aan Zijn beloften.
- Belijden dat wij zo weinig denken aan Zijn reddingsplan.
- Belijden dat wij denken dat we Zijn redding niet nodig hebben.
- Bidden of Hij ons wil leren om ons door Hem te laten redden.
- Bidden of Hij ons wil leren wat het de Heere Jezus heeft gekost om ons te redden.

Intro

Neem een foto mee van een (of meerdere) baby('s). Laat de kinderen reageren. Wat vind je ervan? Schattig, hè?

Begrijp je dat iemand zo wreed was dat hij baby's liet doden? Wie was er zo wreed? (In de tijd van Mozes geeft Farao ook al de opdracht om de Joodse jongetjes te doden. Nu laat Herodes alle kinderen tot twee jaar in Bethlehem en omgeving vermoorden, als hij erachter komt dat hij door de wijzen is bedrogen).

Wat zouden een vader en moeder doen als ze weten dat iemand hun baby komt halen en zal doden?

Vertelschets

Beginzin

Weet jij wat het allergrootste wonder is dat er bestaat? Dat God Zijn Zoon naar een zondige, slechte, onveilige wereld wilde sturen. In de hemel bij God was de Heere Jezus veilig en gelukkig. Het is volmaakt in de hemel. Er is niets wat er niet fijn is. Begrijp jij dat de Heere Jezus naar ons toe wilde komen? En toch deed Hij het! Als een baby kwam Hij naar de aarde. Jozef en Maria mochten Zijn vader en moeder zijn.

De droom van Jozef

- Jozef en Maria zijn gelukkig. Zij mogen de vader en de moeder van de Heere Jezus, de Zoon van God, zijn! Wat een eer! Zij mogen de Heere Jezus heel dichtbij zich hebben.
- Kort na de geboorte zijn er herders op bezoek gekomen. Zij hebben het Kind aanbeden. Later kwamen er wijze mannen uit het Oosten. Zij hadden goud, wierook en mirre meegenomen en kwamen ook om het Kind te aanbidden.
- Maar hoe gelukkig Jozef en Maria ook zijn, er komen grote zorgen! Jozef en Maria zijn dan wel heel gelukkig omdat Jezus zo dichtbij hen is, maar ze zijn nog op een zondige aarde. En er is er één die niet blij is met de geboorte van de Heere Jezus. Hij haat het dat er mensen zijn die het Kind Jezus aanbidden! Het is de duivel. De duivel heeft ook onderdanen. Hij probeert iedereen in zijn macht te hebben. Maar dat lukt hem niet. Want God is sterker. Zijn Koninkrijk moet vol worden. En dat gebeurt volgens Zijn plan. Geen duivel kan dat plan tegenhouden.
- Jozef droomt. 'Jozef, vlucht! Neem uw Kind en Zijn moeder, en vlucht naar Egypte. Blijf daar, totdat ik het zeggen zal.' De engel, die tegen Jozef praat in de droom, zegt ook waarom Jozef moet vluchten. 'Herodes zoekt het Kind en wil het doden.'
- Wie is die Herodes? En waarom wil hij het Kind Jezus doden? Herodes is een heel wrede koning. Een poos geleden kreeg hij bezoek van wijze mannen uit het Oosten. Ze vertelden dat er een Koningskind was geboren, want ze hadden een heel bijzondere ster gezien! Maar het Koningskind was niet in het paleis van Herodes geboren. De wijzen zijn verder gereisd en kwamen in de stal van Bethlehem terecht, waar de bijzondere ster stil bleef staan. 'Maar', zei koning Herodes, 'als jullie het Kind gevonden hebben, kom het mij dan vertellen, want ik wil het Kind ook graag aanbidden!' Wilde hij dat echt...?

De reis naar Egypte

- Maar alles wat gebeurt, gebeurt volgens Gods plan. De Heere Jezus is naar de aarde gekomen om te lijden en te sterven voor zondaren. Hij is de Verlosser, Die al heel lang geleden beloofd was. Adam en Eva hoorden al van deze Verlosser. En telkens beloofde de Heere het weer aan verschillende mensen: de Verlosser komt! De Zaligmaker zal eens geboren worden! En nu is

Hij geboren. Zal een wrede koning dan nu een eind kunnen maken aan het plan van de Heere God? Is de duivel dan sterker?

- Wij dromen allemaal. Soms weet je nog wat je hebt gedroomd, maar vaak ben je het alweer vergeten als je wakker wordt. De droom van Jozef is een bijzondere droom. Een engel van de Heere praat tegen hem, en de boodschap die Jozef krijgt is heel erg belangrijk. Jozef moet nu gehoorzamen, en dat doet hij ook.
- 'Maria, we moeten op reis. We moeten onze spullen gaan pakken, het Kind Jezus meenemen en snel vluchten naar Egypte. De engel heeft het mij vannacht verteld.' En dat gebeurt. Jozef en Maria gehoorzamen en vluchten met het Kind Jezus. Midden in de nacht vertrekken ze.
- Waar Jozef en Maria precies hebben gewoond in Egypte, weten we niet. Maar ze doen wel precies wat de engel heeft gezegd. Ze blijven in Egypte totdat de engel hen zegt dat het weer veilig genoeg is om terug te komen. Dat kan pas als Herodes is gestorven. Is het leven van de Heere Jezus fijn en makkelijk? Is het fijn als je moet vluchten? Nee, toch! De Heere Jezus krijgt al als klein Kindje te maken met verdriet en angst. Hij moet vluchten. Hij moest in een verdrietige, zondige wereld komen, zodat Hij ons uit deze verdrietige en zondige wereld kan redden. Wil jij ook gered worden? Weet jij waarom je gered moet worden? Zijn Naam is Redder! Hij past precies bij iemand die in nood is. Jij bent in nood omdat je straf verdient voor je zonden. Je kunt je zonden zelf niet wegpoetsen. Je probeert misschien wel eens een dag niet te zondigen, maar het lukt niet. Stop er maar mee, als je denkt dat je jezelf kunt helpen. Vlucht naar deze Redder!

Het nieuwe plan van Herodes

- Herodes is diep in gedachten verzonken. Hoe lang is het al geleden dat die wijze mannen uit het Oosten in zijn paleis waren? Waarom zijn ze niet teruggekomen? Hij is het nog niet vergeten, dat ze hem over een Koningskind vertelden. Wat kan er aan de hand zijn? Als dit Kind groter wordt, zal Hij koning worden en hem, Herodes, van de troon stoten! Dat mag niet gebeuren! Wat kan hij doen?
- Herodes roept knechten bij zich. 'Er komt een nieuwe wet', zegt hij. 'Alle jongetjes tot twee jaar die in Bethlehem en in de omgeving van Bethlehem geboren zijn, moeten gedood worden!' De knechten zijn de wrede plannen van de koning wel gewend. Ze moeten de koning gehoorzamen. Heel veel baby's en peuters sterven. Wat verschrikkelijk! Wat een verdriet is er in de huizen.
- Maar het plan van Herodes mislukt. Want het Kind Jezus is niet meer in Bethlehem. Hij is in Egypte, omdat God wilde dat Zijn plan door zou gaan. De Zaligmaker moest lijden en sterven, dat wel. Maar niet in Bethlehem. Hij moest aan een kruis hangen en daar de straf dragen van al Zijn kinderen. Precies zoals God het heeft bedacht, moest het gebeuren. Daar kan geen wrede Herodes en geen duivel tegenop.

Weer een boodschap van de engel

- De engel komt terug bij Jozef. In een droom hoort Jozef dat hij terug mag naar Israël. De engel zegt niet: 'Ga maar terug naar Bethlehem.' Nee, ze moeten naar Israël. Jozef, Maria en het Kind kunnen weer veilig teruggaan. Herodes leeft niet meer! Het is niet langer gevaarlijk voor hen in Israël.
- Profeten hadden lang geleden al gezegd dat Jezus in Nazareth zou wonen. Het is een veracht dorpje. Zie je wel, dat het Kind Jezus geen luxe leven krijgt, in een prachtige, beroemde stad? Jozef en Maria gaan met hun Kind Jezus in Nazareth wonen. Jozef heeft alweer gedroomd. Hij moet naar Galilea gaan, daar zal het veilig voor hen zijn. De zoon van Herodes, Archelaüs, die inmiddels koning is geworden, regeert niet over Galilea. Hier kunnen ze veilig wonen.

Slotzin

Wat heerlijk, dat God Zijn plannen afmaakt! Zijn plan met de wereld is een reddingsplan. Hij wil zo graag mensen, ook jou, redden! Geen vijand kan dit reddingsplan tegenhouden. Of houd jij het nog wel steeds tegen? Wil je niet gered worden? Alleen bij Hem ben je veilig! Jezus moest vluchten. Daarom kun jij nu tot Hem vluchten. Hij wil ook jouw Redder zijn.

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

De Heere Jezus is uit Egypte geroepen.

God, de Vader, heeft Zijn Zoon geroepen. Probeer er op te wijzen dat heel lang geleden de profeet Hosea dit heeft voorspeld. Gods Woord wordt nu vervuld.

De Heere Jezus kon niet in Egypte blijven, omdat de profeten hebben voorspeld dat hij in Nazareth zou wonen. Wanneer de kinderen deze vraag moeilijk vinden, stel dan bijvoorbeeld de vraag: 'Moest de Heere Jezus in Egypte blijven wonen? Hebben de profeten gezegd dat Hij een Egyptenaar zou zijn? Nee, Hij moest in Nazareth wonen.'

De Israëlieten zijn uit Egypte gevlucht. Hosea 11:1 gaat dus ook over het volk van Israël. Dat volk wordt ook 'Mijn zoon' genoemd. Voor jongere kinderen is dit nog lastig te begrijpen. Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen kunt u hier dieper of minder diep op ingaan.

Opdracht 2

De zinnen worden als volgt:

- De Heere Jezus moest vluchten voor Herodes. .
- Wij moeten vluchten voor de zonden.
- De Heere Jezus moest vluchten naar Egypte.
- Wij moeten vluchten naar de Heere Jezus.
- Bij de Heere Jezus zijn we veilig voor de straf op de zonden.

Bespreek de zinnen met de kinderen, met name de zinnen over het vluchten voor de zonden en het vluchten naar de Heere Jezus.

Het vluchten voor de zonden is moeilijk voor ons. Laat de kinderen bedenken waarom dit zo moeilijk is (vanwege ons zondige hart en de duivel die ons telkens wil verleiden). Hoe kunnen we vluchten naar de Heere Jezus? In het gebed en door met Gods Woord bezig te zijn.

Opdracht 3

Bespreek de Bijbeltekst smet de kinderen (Johannes 14:6). Leg eventueel moeilijke woorden uit.

De Weg: het Middel, de Manier om het weer goed te krijgen met de Heere God. Via een weg kom je ergens. Via deze Weg, de Heere Jezus, kom je in de hemel bij de Vader.

De Waarheid: wat Hij zegt en wat in de Bijbel staat is echt waar.

Het Leven: als je in Hem gelooft, krijg je het eeuwige leven (leef je voor altijd).

Alleen door de Heere Jezus kun je in de hemel bij de Vader komen en is er voor altijd vrede in je hart.

Je bent dan voor altijd gelukkig. Er is dus geen andere manier. Je kunt het niet zelf verdienen door te proberen niet te zondigen of zo vaak mogelijk naar de kerk te gaan (hoewel de Heere in de kerk wil werken, dus wil de Heere wel dat je naar de kerk toe gaat!).

De volgende zinnen zijn waar en moeten gekleurd worden:

- *Als je in de Heere Jezus gelooft, word je gered!*
- *De Heere Jezus wilde de straf voor de zonden dragen.*
- *De Heere Jezus zegt ook dat Hij de Deur is!*
- *Zoals een brug ervoor zorgt dat je bij de overkant komt, zorgt de Heere Jezus ervoor dat je bij de Vader kunt komen.*

Verwerking

Kleurplaat – woordzoeker

Voor de kinderen van groep 5 t/m 8 kan de kleurplaat hieronder gekopieerd en gekleurd worden. In de Bijbelstudie is als het goed is al naar voren gekomen dat de Heere Jezus moest lijden (daar hoort het vluchten naar Egypte bij) om ons mensen te kunnen redden. Daarom is een kleurplaat van de Middelaar toegevoegd.

ARCHELAUS	MISLEID
BETLEHEM	MOEDER
BOOS	NACHT
DOOD	NAZARET
DROOM	OMBRENGEN
EGYPTE	OMGEVING
ENGEL	ONTROOSTBAAR
GEHOORD	OPDRACHT
GEROEPEN	OPSTAAN
GEZEGD	PROFEET
HERODES	RACHEL
ISRAEL	RAMA
JAAR	STEM
JEREMIA	TIJDSTIP
JEZUS	TWEE
JONGER	UITWIJKEN
JONGETJES	VADER
JOZEF	VERVULLING
JUDEA	VLUCHTEN
KIND	WENEN
KLAGEN	WIJZEN
KONING	ZOEKT
KWAAD	ZOON

De woordzoeker is geschikt voor kinderen van groep 6 t/m 8.

Schilderij

Maak met de kinderen een schilderij met de Bijbeltekst: 'Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij'.

De kinderen kunnen deze tekst zelf mooi opschrijven, of u kunt de tekst in kleurletters op het vel papier typen zodat de kinderen het kunnen inkleuren. Er kan een kruis bij gemaakt worden d.m.v. handjes van verf (zie foto). Er zijn allerlei andere ideeën om een kruis te maken, bijv. van takjes, ijslollystokjes of papier.

Ik ben de Deur

Dit knutselwerkje komt van www.bijbelidee.nl.

De werkwijze vindt u op het werkblad (zie volgende pagina).

Kopieer het werkblad op stevig papier voor een mooi resultaat.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

- Knip dit blad in stroken. (zie kniplijnen)
- Knip nu de deuren open. (op de dikke lijnen)
- Plak strook 1 achter strook 2, maar let er op dat je de deuren niet dichtplakt.

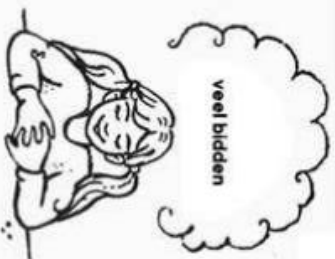
www.bijbelidee.nl

- Open de deuren één voor één.
- Door welke deur moet je gaan om in de hemel te komen?
- De tekst kun je lezen in Johannes 10 vers 9

1

heel goed
je best doen

veel bidden

je ouders die geloven

goed de
bijbel lezen

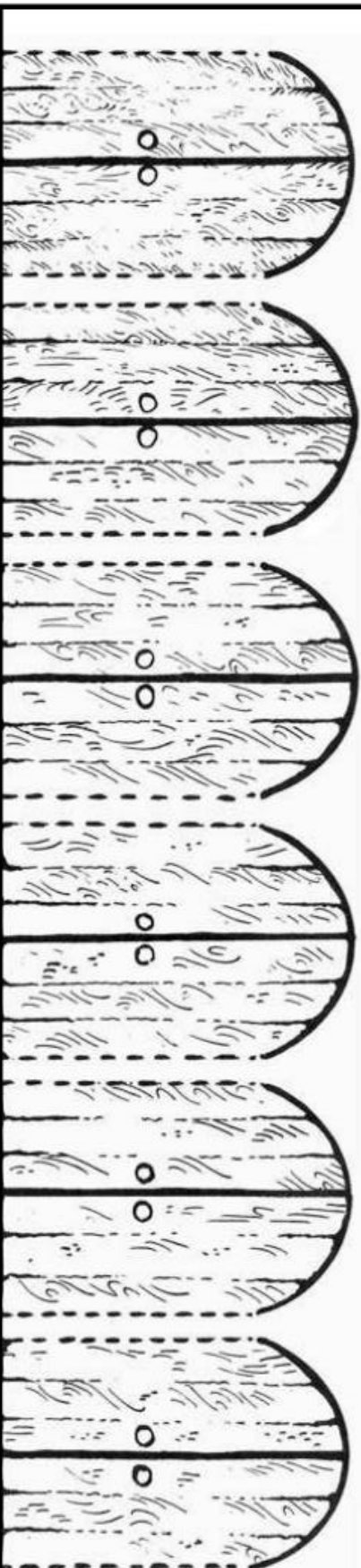

vaak naar de
kerk gaan

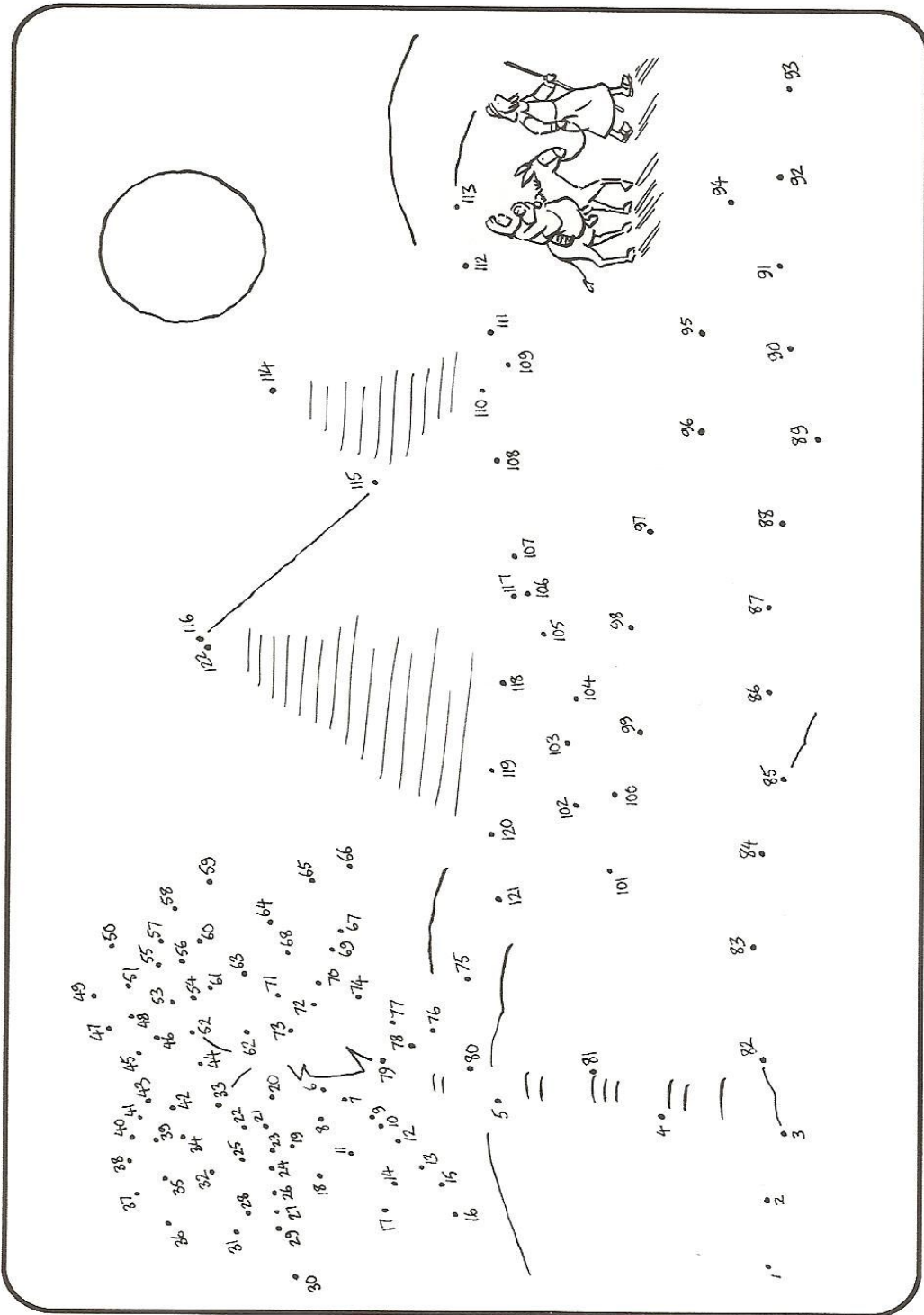
geloven
in de Here Jezus

2

Vluchtroute!

Trek lijntjes tussen de cijfers. Begin bij 1, ga naar 2, daarna naar 3, net zolang tot je bij 122 bent. Als je klaar bent, kun je de plaat mooi inkleuren.

5. Vluchten omdat je gelooft

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Handelingen 9:20-31.

Als je dit gedeelte ook gaat vertellen voor de kinderen, kun je voor het samen Bijbellezen ook een ander gedeelte nemen, zodat ze niet twee keer hetzelfde horen. Neem dan bijvoorbeeld Johannes 16:1-3 en 32-33.

Vervolging is iets wat bij het geloof in de Heere Jezus Christus hoort, maar we mogen goede moed hebben, omdat Hij de wereld al overwonnen heeft! En Hij wil ons Zijn vrede geven, door de Trooster, de Heilige Geest.

Doel

De kinderen

- *Weten* waarom Paulus moest vluchten.
- *Beseffen* dat het geloof in de Heere Jezus Christus vervolging met zich meebrengt.
- *Kunnen* een helpende hand reiken aan vervolgte geloofsgenoten.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 121:1	'k Sla d' ogen naar 't gebergte heen
Psalm 121:2	Hij is, al treft u 't felst verdriet
Psalm 123: 2	Geef ons genâ, geef ons genâ, o HEER'
Avondzang:4	Houd ons gemoed voor U bereid
Avondzang:5	Bescherm ons, in den bangen tijd
Avondzang:6	Behoed het ganse Christendom

Gele zangbundel Een vaste Burcht is onze God

Onderstaande psalmen zijn onbekend, maar passen goed bij het onderwerp. Misschien goed om samen te leren?

Psalm 44:12	Maar wij, om Uwentwil verdreven
Psalm 44:14	Sta op, o God, toon medelijden
Psalm 94:8	De HEER' zal in dit moeilijk leven

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC zondag 21	De Zone Gods (...) vergadert, beschermt en onderhoudt Zich een gemeente.
HC zondag 48	Gebed om bewaring en vermeerdering van "Uw Kerk".
HC zondag 52, vr&a 127	Gebed om de kracht "Uws Heiligen Geestes".
NGB art. 27	Over de Algemene Christelijke Kerk.
DL 5, art. 3	God is getrouw, Hij bewaart "de bekeerden" tot het einde toe krachtiglijk.

Exegese Handelingen 9:20-31

Focus: Vluchten als gevolg van het Evangelie

Het spreken over het Evangelie heeft voor Saulus die een vervolger was, vervolging als oorzaak, maar de Heere beschermt hem en gebruikt de gebeurtenissen in Zijn plan.

Omschrijving focus

Saulus, die eens een vervolger was en door de gebeurtenis op de weg naar Damascus een volgeling van Jezus wordt, krijgt zelf te maken met de vervolging die hij zelf uitvoerde. De Heere zorgt er steeds voor dat de vijanden Saulus niet kunnen doden, wat ze later bij Stefanus wel doen. De Heere heeft een plan met Saulus. De Heere geeft Saulus onderwijs in de woestijn van Arabië. Hij moet zoals later blijkt de apostel voor de heidenen worden. De brieven die Paulus schrijft als gevolg van het onderwijs in die woestijn lezen wij nu nog. Zij zijn voor ons een nadere uitleg van de gebeurtenissen uit de evangeliën. Dat Saulus last krijgt van vervolging, heeft hem niet verbaasd. Iedere gelovige krijgt op de een of andere manier last van vervolging. De Heere Jezus werd in Zijn leven geminacht, bespot en uiteindelijk gedood. Dit patroon zien we vooral in de landen met christenvervolging ook nog steeds. Een zegen dat we in Nederland veilig mogen zijn. Zullen we bidden dat de Heere God ook ons zal gebruiken in Zijn plan?

Achtergrondinformatie

Ik gebruik in deze studie consequent de naam Saulus. Dat is bewust, want dat is de Joodse naam van de apostel. De naam Paulus wordt pas voor het eerst gebruikt in Handelingen 13:9. Als Saulus de Romeins-Griekse wereld in trekt en aan zijn zendingsreizen begint, verandert hij zijn naam. Waarschijnlijk vindt hij zo makkelijker ingang bij de mensen dan met zijn joodse naam. De naamsverandering heeft dus niets met Paulus' bekering te maken.

Saulus ging direct nadat hij weer zien kon het Woord verkondigen. Hij had niet veel studie meer nodig, hij was een goed opgeleid farizeeër. Nu hij geloofde dat Jezus de Kurios was, begreep hij de betekenis van alle kennis die hij al had opgedaan.

De naam van Paulus is zo ingeburgerd, dat er, vanuit praktisch oogpunt, voor gekozen kan worden om toch de naam Paulus te gebruiken. Feitelijk is dit echter op dit moment niet juist.

De eerste christengemeenten bestonden uit joodse gelovigen. Deze mensen gingen op sabbat, op zaterdag, naar de synagoge en op de eerste dag van de week kwamen zij weer samen om de opstanding van de Heere te gedenken. Zij waren dus praktiserend joods en Messiasbelijdend. Dat ging samen op en daarom begon Saulus ook steeds in de synagoge, daar hoorde en voelde hij zich thuis, dat waren zijn broeders. Pas later is er een definitieve scheiding gekomen tussen de joden en de Messiasbelijdende Joden en heidenen.

Damascus was nog steeds een belangrijke stad, zoals ook in het Oude Testament. Het lag nog steeds op een kruispunt van wegen, dus vele reizigers en karavanen kwamen hierlangs en daardoor was er veel handel en waren er veel mensen. Er was ook een grote gemeente joodse gelovigen. Zo groot dat het in Jeruzalem opgevalen was en Paulus ernaartoe ging om de afvallige Joden terug te brengen. Antiochië was de hoofdstad van de Romeinse provincie met de naam Syrië. Het was de op drie na grootste stad van het Romeinse rijk met meer dan 500.000 inwoners. Hier bevond zich een grote joodse gemeenschap. Na de dood van Stefanus zijn veel discipelen hiernaartoe gevlucht. Hier ontstond (waarschijnlijk) de eerste niet-joodse gemeente, de moedergemeente voor de heidenen zou je kunnen zeggen. Deze gemeente nam later het initiatief om Saulus uit te zenden om de heidenen en zo ons te bereiken met het Evangelie. In deze stad is ook de naam 'christenen' ontstaan.

Vers 20-22

Toen Saulus door de Heere Jezus staande was gehouden en Hij Zich aan Saulus openbaarde, veranderde er wat in Saulus. Van een vervolger werd hij een belijder van Jezus Christus. Er staat "en meteen". Dit geeft aan als de Heilige Geest in ons hart werkt, dan wordt dat zichtbaar. "De liefde van Christus dringt ons", zegt Saulus ergens anders. Die liefde om te weten wat het is genade gekregen te hebben, zorgt ervoor dat je hier ook anderen van gaat vertellen, zo gauw de zekerheid, het vertrouwen hierover in je hart is gekomen. Wat preekte Saulus dan? Dat Jezus de Zoon van God is; de beloofde Messias die op Golgotha stierf, maar ook weer opstond na drie dagen. Saulus doet dat in de synagogen, de joodse gemeente in Damascus. Hij begon bij de mensen die hij kende, die het Oude Testament kenden. De roeping en zending van Paulus naar de heidenen komt later pas. Maar ook dan begint Saulus altijd eerst in de synagoge met het Evangelie te verkondigen.

De Joden begrijpen er niets van. Wat is er gebeurd? Hij, die eerst de volgelingen van Jezus vervolgde en ter dood bracht, staat nu, een paar dagen later, zelf aan hun kant en gelooft hetzelfde. Daar komt tegenstand van. Daarom staat er ook dat Saulus "meer en meer gesterkt wordt". Dat had hij nodig om vol te houden. Paulus had veel geleerd en overtuigde de Joden ervan door middel van bewijzen en verklaringen uit het Oude Testament dat Jezus is de Christus, de verwachte Messias.

Vers 23

"Als vele dagen verlopen waren": de uitleggers denken dat het hier over de drie jaar gaat waar Saulus over schrijft in Galaten 1:17. In deze tijd is hij in de woestijn van Arabië geweest. Dit is niet wat wij als Arabië kennen, maar de woestijn oostelijk van de Jordaan, wat nu bij Jordanië hoort. Hier heeft Saulus onderwijs van de Heere Jezus Zelf gehad, en Hem ontmoet, "als van een ontijdig geborene". Na deze vele dagen komt Paulus dus terug in de bewoonde wereld, in Damascus, en de Joden accepteren zijn bewijzen niet meer. Eerst waren zij zo overtuigd dat ze in verwarring kwamen en nu sluiten ze zich ervoor af, bewust zo lijkt er te worden gesuggereerd. Ze willen nu hetzelfde met Saulus doen als Saulus eerst zelf met de volgelingen van Jezus deed.

Vers 24-25

Deze Joden hadden veel macht. Ze hadden het bij de stadhouder voor elkaar gekregen dat zij de poorten mochten bewaken. Dat terwijl er een Romeinse bezetting was. Dan laat je de poort toch niet door een ander, een overwonnen volk, controleren? Het doel is duidelijk: Saulus moet dood. Maar de Heere helpt Saulus keer op keer. Ook nu, God heeft nog een groot plan voor Saulus. Het plan van de Joden wordt bekend en zijn vrienden laten hem in een mand aan de andere kant van de muur naar beneden zakken en zo vlucht Saulus uit Damascus.

Vers 26-27

Saulus vlucht. Hij gaat naar Jeruzalem toe. Dat is gevaarlijk, want daar zijn zijn oude opdrachtgevers, die de discipelen vervolgen en doden. In Jeruzalem zijn echter ook de discipelen. Saulus wil hen graag ontmoeten, zijn verhaal delen en het goed maken. Dat gaat niet zo makkelijk. Het trauma van de vervolging van Saulus dragen ze nog mee. Ze vertrouwen Saulus niet. Ze denken dat hij het doet om de leden van de gemeente te leren kennen. Niemand kon geloven dat zo'n vervolger, zo'n vijand, een vriend, een christen kon worden.

Wat een teleurstelling was dat. Ja, een slechte naam raak je niet makkelijk kwijt. Barnabas (betekent zoon van vertroosting) durft wel met Saulus contact te maken, is overtuigd van zijn goede bedoelingen en zijn bekering. Hij neemt Saulus mee naar de apostelen. Daar vertelt Saulus alles, van de ontmoeting met Jezus op de weg, hoe de Heere met hem gesproken heeft in Arabië, en hoe hij in Damascus vrijmoedig heeft mogen evangeliseren. Volgens Galaten 1:18 sprak hij 15 dagen met Petrus en ontmoette ook Jacobus, de broer van Jezus.

Vers 28-29

De apostelen zijn overtuigd en ze laten zichzelf samen met Saulus zien. De andere gelovigen kunnen dan zien dat ze Saulus vertrouwen en hem geaccepteerd hebben. Wat gaat Saulus nu doen? Hetzelfde als hij in Damascus deed. Vrijmoedig spreken over de Heere Jezus. Er staat "in de naam van de Heere Jezus". Saulus ziet zich hier een 'geroepen knecht' die de opdracht tot het verkondigen heeft gekregen van de Heere Jezus in de woestijn en zojuist ook de bevestiging van de apostelen (de kerk). Dat laatste zal ook de reden geweest zijn waarom Saulus naar Jeruzalem ging. Het was niet zomaar een vlucht, hij had er ook een doel mee. Hij wilde niet apart van de apostelen werken, maar met de apostelen dienen in de gemeenten. Hij was ook in discussie met de Griekssprekende Joden. Dit waren Joden met een Griekse achtergrond, deze hadden niet zulke goede verhoudingen met de Hebreëen, de Joodsprekende Joden (Hand 6:1). Waarschijnlijk hadden zij door hun Griekse achtergrond ook een wat andere ligging, dan de Joodsprekende Joden. In ieder geval, zij probeerden Saulus te doden. De dreiging die Saulus in Damascus overkwam, komt in Jeruzalem weer.

Vers 30-31

De Heere laat ook deze samenzwering weten aan de broeders in het geloof van Saulus. Zij waarschuwen hem. De vijanden van Saulus hebben in Jeruzalem niet zoveel macht als in Antiochië dat ze de poorten kunnen controleren. Saulus wordt naar Cesarea gebracht. Een belangrijke havenplaats, waar ze een schip voor hem opzoeken en ze sturen hem naar Tarsus. Dat is zijn

geboorteplaats. Vanuit hier werkt Saulus ongeveer 8 jaar. In Handelingen 11 staat dat Barnabas hem in Tarsus op gaat zoeken en hem naar Antiochië bracht.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken voor de vrijheid die we in Nederland kennen, dat we niet bang hoeven te zijn als we zingen of onze Bijbel willen lezen, dat we Bijbels kunnen kopen zoveel we maar willen!
- Belijden dat we God vaak zo weinig zoeken, terwijl geen mens ons in de weg staat om dat te doen.
- Bidden voor christenen in landen waar vervolging is, waar ze niet samen mogen komen, of bijvoorbeeld boetes moeten betalen of geen werk krijgen als ze christen blijven. Bid ook voor onze regering en de koning, zodat wij een stil en gerust leven mogen leiden (1 Tim. 2:2).

Intro

Lees een kort verhaal van een christen uit deze tijd, die vervolgd wordt. Op de websites van organisaties als SDOK en Open Doors is veel te vinden. Of kijk in je eigen boekenkast of je een (kinder)boek over geloofsvervolging hebt staan en lees hier een bladzijde uit voor.

Onderstaand verhaal kunt u ook gebruiken, overgenomen uit Stef 2020, nummer 1, een gratis uitgave van SDOK.

David's vader is vermoord. Daarom moest hij met zijn zusje naar een weeshuis.

Mijn vader is vermoord. Hij ging naar een Bijbelstudie. Boeddhistische monniken wachtten hem op en ontvoerden hem. Vroeger was mijn vader namelijk ook boeddhist. De monniken vonden het niet leuk dat hij in de Heere Jezus ging geloven.

Vier dagen lang werd hij vermist. Toen vond mijn familie hem in het bos, vermoord omdat hij de Heere Jezus liefheeft. Mijn moeder Daw Cherry, zusje van twee jaar Aye Nan en ik bleven over. Mijn moeder kon alleen maar werk vinden in China, dus Aye Nan en ik moesten naar een weeshuis! Gelukkig kregen we hulp! We kregen een nieuw huis, meubels en een waterfilter voor schoon water. Mijn moeder ontving een naaimachine zodat ze kleding kan naaien om te verkopen. We kregen ook nog groentezaad voor in de tuin. En het allerleukste: kippen! Nu hebben we elke ochtend een lekker vers eitje en we kunnen dus weer thuis wonen omdat mijn moeder nu voor ons kan zorgen! Ze hoeft niet meer naar China om te werken. Dat vind ik echt super. Ik ben verdrietig dat mijn vader niet meer op aarde is, maar ik weet dat hij bij de Heere woont. Ik hoop dat ik later net zo dapper ben als hij.

Groeten van David uit Myanmar (7 jaar)

Bespreek het verhaal met de kinderen. Wat vinden ze ervan? Waarom zou David zijn vader dapper vinden? Zou jij net zo dapper zijn?

Maak de koppeling met de gelezen Bijbelteksten uit Johannes 16: de Heere Jezus heeft het al voorzegt, dat als we in Hem geloven, we in deze wereld verdrukking zullen hebben. Vraag de kinderen of ze voorbeelden uit de Bijbel kunnen noemen en begin dan met het verhaal van Saulus.

Vertelschets

Beginzin

"Saulus, is dat niet die man die de volgelingen van Jezus steeds achterna gaat? En ze vastbindt om ze in Jeruzalem bij de overpriesters te brengen? Hij vermoordt ze ook, geloof ik! Dapper, hoor! Hij is goed bezig!" "Nou, dat wás wel zo ja, maar het schijnt dat hij nu zelf ook een volgeling van Jezus is geworden! Je gelooft het toch niet?" Toch is het waar wat de Joden elkaar vertellen.

Grote verandering in Saulus' leven

- Saulus heeft in Jeruzalem de discipelen van de Heere Jezus bedreigd en vermoord (Hand. 9:1), maar dat is nog niet genoeg: hij wil ook de discipelen uit Damaskus gevangen nemen.
- Onderweg naar Damaskus wordt hij stilgezet door de Heere (vs. 3-5) en hij wil gaan doen wat de Heere van hem vraagt (vs.6). *(Dit gedeelte niet uitgebreid vertellen. Je zou wel kunnen zeggen 'Weet je het nog, dat felle licht? En de stem uit de hemel? Wat is alles veranderd. Nu wil Saulus graag doen wat de Heere van hem vraagt.')*
- Direct (terstond) gaat hij naar de synagoge, maar nu niet om discipelen gevangen te nemen. Nee, hij preekt over de Heere Jezus Christus, dat Hij de Zoon van God is (vs. 20). Leg er de nadruk op dat Saulus zich niet laat weerhouden door wat de Joden zeggen: hij gaat juist meer en meer vertellen van de Heere Jezus! (vs. 21 en 22)

Vervolging door de Joden

- De Joden kijken het eerst nog 'veel dagen' aan, maar dan gaat het ze te ver: dit willen ze niet! Iemand die eerst bij hen hoorde, en nu bij die christenen? Die moet zelf gedood worden! (vs. 23)
- De Joden bewaken de poorten van de stad, de hele dag én de hele nacht. Zodat ze Saulus zien als hij weg wil, en dan kunnen ze hem doden (vs. 24). Vertel hoe dit eruit zag, alsof je het voor je ziet: het is donker, midden in de nacht, een muur om de stad met een poort erin, mensen die wakker blijven om te kijken of er niet iemand stiekem de stad uit wil. Misschien Saulus wel?!

Saulus vlucht

- Iemand hoort ervan en vertelt het Saulus (vs 24). Wat nu?
- De discipelen bedenken wat: op een nacht nemen ze een mand, doen Saulus erin en laten de mand voorzichtig zakken over een muur van de stad (vs.25). Het is gelukt! Saulus is weer veilig en gaat terug naar Jeruzalem!
- Maar ook in Jeruzalem zijn Joden die hem willen doden (vs. 29). En wéér moet Saulus vluchten (vs. 30). Maar... God heeft nog een plan met het leven van Saulus, hij wordt weer gered en heeft later nog veel mensen over de Heere Jezus vertelt, in heel veel verre landen.

Slotzin

Wie weet nog die woorden van de Heere Jezus die we gelezen hebben? In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen (Johannes 16:33). Daarom hoeft Saulus niet bang te zijn!

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

1. Saulus wilde mannen en vrouwen vastbinden en naar Jeruzalem brengen. (vers 2)
2. De Heere Jezus houdt Saulus tegen en Saulus wil doen wat de Heere zegt. (vers 6)
3. Saulus preekt in de synagoge dat Jezus de Zoon van God is. (vers 20)
4. De Joden willen Saulus doden. (vers 23)
5. Saulus vlucht in een mand over de muur. (vers 25)

Moedig de kinderen aan de antwoorden op te zoeken in hun Bijbel: Handelingen 9.

Opdracht 2

a. In de wereld zult gij **verdrukking** hebben; maar hebt goeden **moed**, Ik heb de wereld **overwonnen**. Johannes 16:33, tevens de kerntekst.

b. Synoniemen die voor deze woorden bestaan:

Verdrukking: onderdrukking, tirannie, dwang, drang, benauwing, kwelling, beknelling, verdriet

Moed: dapperheid, durf, flinkheid, lef, bezieling, enthousiasme, hoop, kracht, vertrouwen

Overwonnen: overmeesteren, triomferen, verslaan, verwinnen, zegevieren

Deze synoniemen hoeven niet allemaal aan bod te komen, het gaat erom dat kinderen de strekking van de tekst begrijpen.

Opdracht 3

Tweehonderd zestig miljoen = 260.000.000. Kunnen de kinderen zich daar een voorstelling bij maken? 260 miljoen is ruim 15 keer zoveel als alle inwoners van Nederland! Maak een vergelijking met een volle kerk, hoeveel keer meer is 260 miljoen?

Neem eventueel een poster met de ranglijst christenvervolging van Open Doors mee, om het getal daarmee zicht- en tastbaarder te maken.

Opdracht 4

a. Op de website van Open Doors staat het volgende:

Wat is christenvervolging? Het straffen van christenen om hun geloof in de Heere Jezus heet christenvervolging. Christenvervolging gebeurt op verschillende manieren:

- Sommige christenen worden gepest
- Ook zijn er overheden die christenen verbieden samen te komen, en hen voor de rechter slepen als ze het wel doen
- Marteling
- Verstoting uit dorpen
- Of zelfs de dood.

Veel christenen die vervolgd worden, vluchten dan ook of geloven in het diepste geheim.

Bespreek met elkaar: waarom is vervolging zo erg? In Handelingen 9:4 zegt de Heere Jezus tegen Paulus: wat vervolgt gij Mij? Dat betekent dus dat als je christenen vervolgt, dat je de Heere Zélf vervolgt!

b. Herhaal in een paar zinnen wat er met Saulus gebeurde: hij werd christen, wilde iedereen over de Heere Jezus vertellen en de Joden wilden hem daarvoor doden. Saulus vluchtte, ging naar een andere plek en ging alsnog vertellen over de Heere Jezus!

De vader van David (zie intro) wilde de Heere Jezus beter leren kennen en daarvoor Bijbelstudie doen. Hij werd ook gedood.

Wat zouden de kinderen doen als zij Saulus of de vader van David waren?

c. Christenen in Nederland worden niet vervolgd op de manier zoals Open Doors beschrijft. Wel is het zo dat alle christenen lijden kennen in meer of mindere mate. Een lijden dat het gevolg is van de strijd tussen onze 'oude mens' en de 'nieuwe mens' die we in de Heere Jezus ontvangen hebben: Het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik (Romeinen 7:19 en verder). Noem een voorbeeld uit je eigen leven waarin je deze strijd ervaart. Kunnen de kinderen zelf ook iets bedenken?

Opdracht 5

a. De Heere Jezus Zelf heeft gebeden voor alle christenen, maar met name voor vervolgde: zie het hogepriesterlijk gebed in Johannes 17, m.n. vers 14-17. Woorden die kinderen kunnen onderstrepen, zijn: 'Hij hief Zijn ogen op', of: 'Ik bid'.

God gaf ook de Heilige Geest als Trooster, verwijs naar de kerntekst en het samen gelezen

Bijbelgedeelte uit Johannes 16. Laat dit laatste opzoeken, als dat haalbaar is voor de kinderen.

b. Geld/goederen geven, dat deden ook de discipelen, zie bijvoorbeeld 2 Korinthe 9:1, 11-13.

Verwerking

Kaarten maken en sturen naar vervolgte christenen

- Laat ieder kind een kaart maken en beschrijven met een (Bijbel)tekst en loop (indien haalbaar) met z'n allen naar een brievenbus om de kaarten te posten.
- Zorg zelf voor enveloppen met adressen en postzegels.
- Via de websites van SDOK (www.sdok.nl/wat-kan-ik-doen/bemoedig) en Open Doors (www.opendoors.nl/schrijfacties) vindt u adressen en handreikingen voor teksten die u op de kaarten kunt schrijven.

- Zorg voor stevig papier om kaarten van te vouwen en allerlei knutselspullen (gekleurd papier/vouwblaadjes, stiften,

knopen, stickers, draad en naald, lijm, verf, pennen, masking tape, stempels...) en laat de kinderen creatief zijn. Zorg voor een paar voorbeelden. Of vraag iemand uit de kerk die graag kaarten maakt, om een workshop 'Kaarten maken' te geven.

Spel 'De blinde bewaker'

Om te vluchten, moet je héél voorzichtig zijn...

Spelers: min. 4

Aantal groepen: 1

Duur van het spel: 10-15min.

Vorbereidingstijd: -

Intensiteit: matig

Materiaal: bal, blinddoek

Eén speler is de bewaker. Hij staat geblinddoekt bij een bal. De andere spelers staan in een kring rond de bewaker. Eén voor één mogen de spelers de bal proberen weg te nemen. Als de bewaker de speler hoort en kan aanwijzen, moet de bal teruggelegd worden. Kan de speler de bal nemen en er stilletjes mee buiten de cirkel komen, dan wordt hij de nieuwe bewaker.

Spaarpot maken

Naast gebed, is het ook Bijbels om vervolgte geloofsgenoten praktische hulp te geven (zie bijv. Hand. 11:29 en 1 Kor. 16:2). Je kunt bijvoorbeeld geld inzamelen. In een spaarvarkentje!

Kopieer de volgende bladzijde met het spaarpotje zo vaak u nodig hebt. Gebruik bij voorkeur stevig papier.

Laat de kinderen het doosje kleuren, beplakken, ...

Vouw het doosje in elkaar.

Enkele tips om deze verwerkingsopdracht groter op te zetten en eventueel te koppelen aan een gezamenlijke actie om geld op te halen:

- Via SDOK (www.sdok.nl/stef/voor-ouders) kunt u gratis het magazine Stef bestellen, van de kidsclub van SDOK voor kinderen. Hierbij zit een bouwplaatje voor een spaarpot en een folder met spaar-ideetjes (ook apart te bestellen).
- Via Open Doors (www.gospel.nl/shop-in-shops/opendoors/ranglijst-christenvervolging-en-meer-gratis-artikelen.html) kunt u ook diverse gratis producten bestellen, waaronder kindermagazines voor kinderen in verschillende leeftijden en gebedskaartjes voor kinderen waarop verhalen staan van kinderen die gepest of bedreigd worden om hun geloof.

Extra (niet gratis) tip

Een spel dat aangeschaft moet worden voor 20 euro, is 'Geheime dienst'.

Omschrijving: In veel landen is het gevaarlijk om christen te zijn en moeten ze in het geheim samenkomen. De overheid ziet ze als een grote bedreiging en heeft de geheime dienst ingeschakeld. Terwijl de agenten van de geheime dienst huiszoekingen uitvoeren, patrouilleren en de grens bewaken, proberen de christenen bijbels te smokkelen en doen ze hun best het Evangelie te verspreiden. Wie kun je vertrouwen?

Geschikt voor grote groepen van 10-20 spelers en voor 2-9 spelers in de vorm van een kaartspel!

Inclusief een laagdrempelige gespreksstarter van Open Doors over vervolging.

Leeftijd: 8+

Spelers: 2-9 en 10-20

Speelduur: 30-60 minuten

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

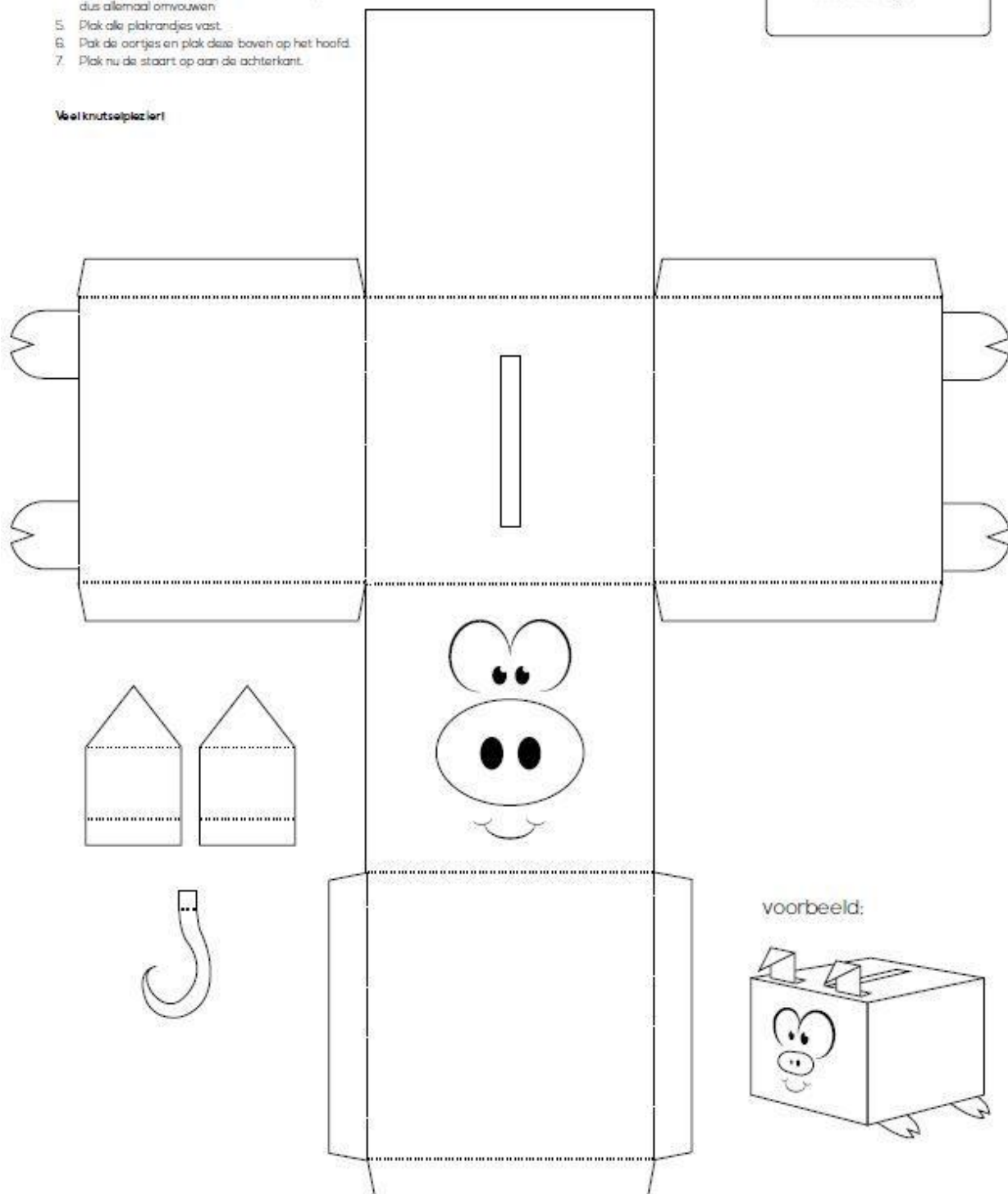
Knutsel je eigen spaarpotje

Kun jij goed sparen? En doe je dat het liefst in een hele leuke spaarpot?

Nu kun je er zelf één maken, hier onder leer je hoe:

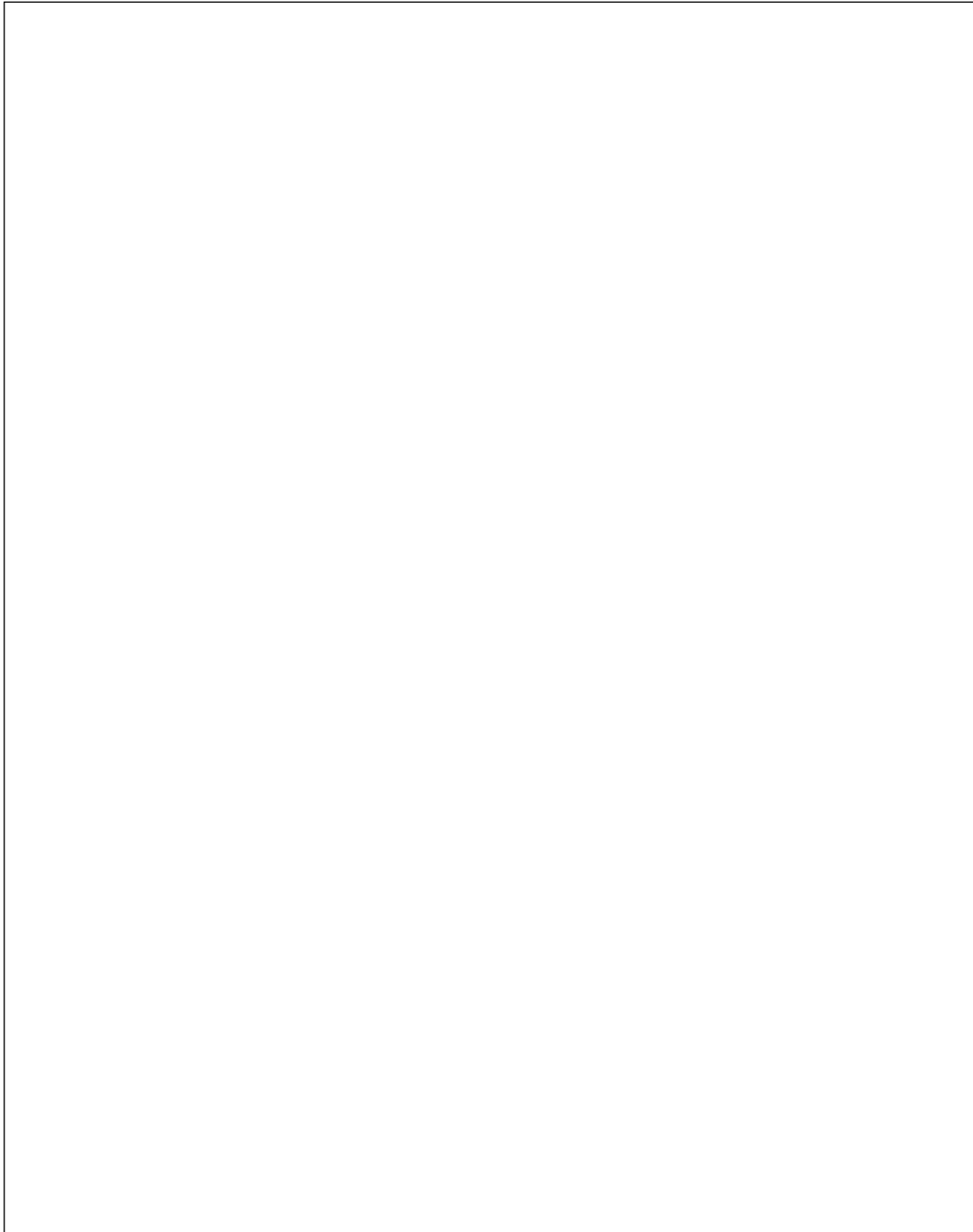
1. Kleur jou spaarpot zo mooi mogelijk in.
2. Knip de plaatjes uit langs de doorgetrokken lijnen.
3. Knip het muntgatje er uit (vraag even om hulp).
4. Alle stippelijntjes zijn vouwlijntjes. Deze mag je dus allemaal omvouwen.
5. Plak alle plakrandjes vast.
6. Plak de oortjes en plak deze boven op het hoofd.
7. Plak nu de staart op aan de achterkant.

Veel knutselplezier!

Vluchten omdat je gelooft

Hoe zou jij vluchten als je Saulus was? Maak er een tekening van.

Weet jij hoeveel christenen vervolgd worden? Maak de rebus bij vraag 3 uit het Bijbelstudieboekje.